

Vlaamse overheid

Koning Albert II Laan 15 bus 236

1210 Brussel

T 02 553 16 50

www.onroenderfgoed.be

Melding archeologienota ID 35575 verstuurd op 14/01/2026

met referentie <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/35575>

Gemelde archeologienota betreffende:

- naam: Vooronderzoek Oostrozebeke Oostrozebeke Ernest Brengierstraat.
- gemeente: Oostrozebeke.
- adres: Ettingen, Oostrozebeke.
- UID archeologienota: 35575.

Geachte erkend archeoloog

Bedankt voor het melden van uw archeologienota.

Wij kunnen akte nemen van uw archeologienota, geen akte nemen of voorwaarden koppelen aan de aktenaam (artikel 5.4.9 en 5.4.13 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

Als u geen bericht van ons ontvangen heeft op 29/01/2026 én uw archeologienota is gepubliceerd op <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas>, dan is uw archeologienota in akte genomen.

In de andere gevallen versturen wij de aktenaam onder voorwaarden of de reden dat wij geen akte kunnen nemen van uw archeologienota binnen een termijn van 15 dagen, die ingaat de dag na de melding.

De initiatiefnemer kan met deze ontvangstbevestiging bij de overheid die de vergunning verleent al aantonen dat de archeologienota is gemeld. Het is zijn/haar verantwoordelijkheid vervolgens de archeologienota waarvan akte is genomen toe te voegen aan het aanvraagdossier voor de omgevingsvergunning voor verdere behandeling.

Heeft u nog vragen of opmerkingen? Stuur dan een e-mail naar info@onroenderfgoed.be. Verwijs in het onderwerp van de mail naar het UID van uw archeologienota: 35575.

Met vriendelijke groet,

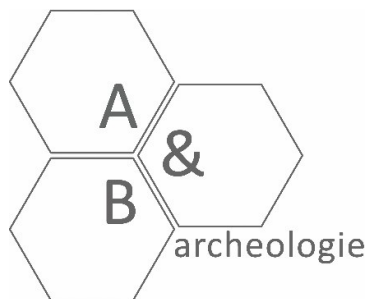
Onroerend Erfgoed

Archeologienota Oostrozebeke Ernest Brengierstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

14-1-2026

Titel: Archeologienota Oostrozebeke Ernest Brengierstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2026A6

Intern projectnummer: 2025.151

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Oostrozebeke, Ernest Brengierstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 76930,97 en Y: 179515,76; X: 77247,77 en Y: 179758,91

Oppervlakte plangebied: 8.720m²

Kadastergegevens: Oostrozebeke, afdeling 1, sectie E, perceelnummers 570W (deel), 619N2 (deel) en 564G (deel) (zie figuur 9)

Topografische kaart: zie figuur 7 en 8

Betrokken actoren: Bert Acke (archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 14/01/2026

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	11
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	11
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	14
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	16
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	18
2.4. HISTORISCHE SITUERING	20
2.4.1. OOSTROZEBEKE	20
2.4.2. PLANGEBIED	23
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	31
3. SYNTHESE	33
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	33
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	34
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	35
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	36
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	37
4. SAMENVATTING	40
5. BIBLIOGRAFIE	42
6. BIJLAGES	43

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Ernest Brengierstraat te Oostrozebeke (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en de omgeving errond. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Inventaris Onroerend Erfgoed geraadpleegd.¹ Deze online databank is deels uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zo een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met wat dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd een bureauonderzoek uitgevoerd waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd werden. Daarnaast werd de huidige toestand van het plangebied bekeken en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd ten eerste afgetoetst of verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

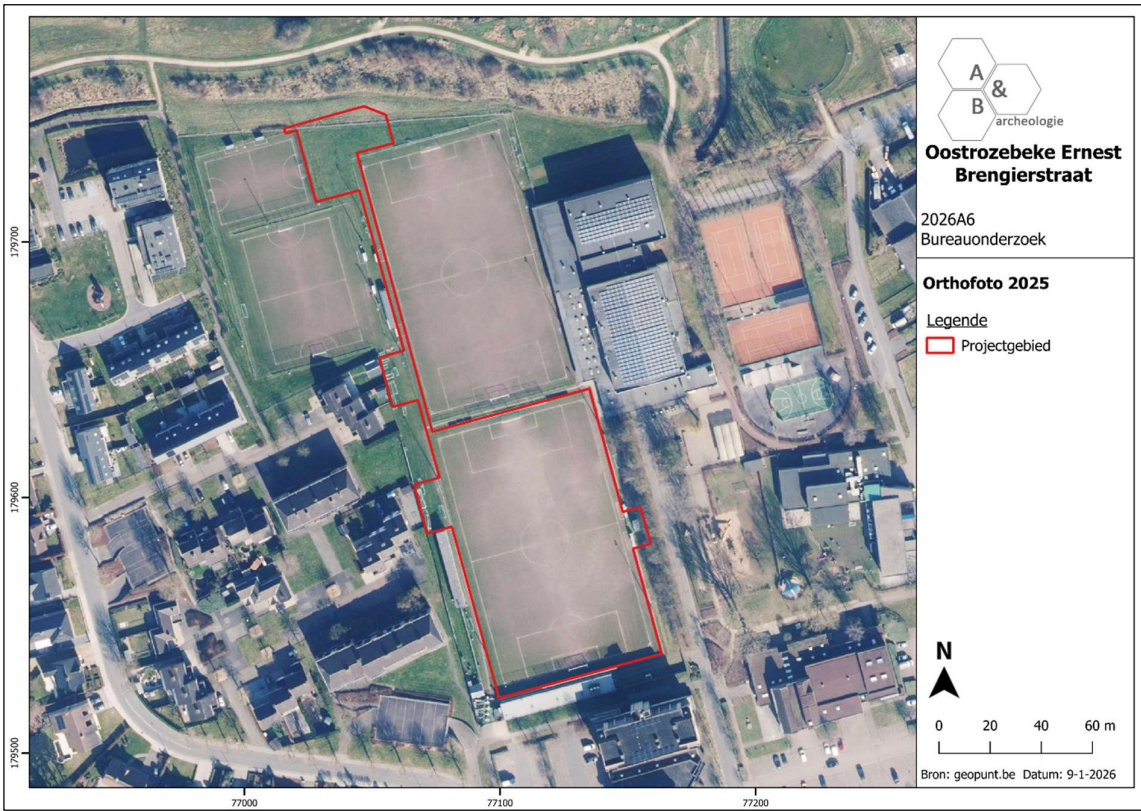
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein is ca. 8.720m² groot en situeert zich ten noorden van de Ernest Brengierstraat. Het maakt deel uit van het sportcentrum De Mandelmeersen en omvat een voetbalterrein in het zuiden en enkele met gras begroeide stroken langs en tussen de bestaande voetbalvelden. Het terrein wordt omgeven door andere delen van het sportcomplex, waaronder voetbalterreinen en een sporthal in het noordoosten en noordwesten, door de vallei van de Mandel in het noorden en door residentiële bebouwing in het zuidoosten, zuiden en zuidwesten.

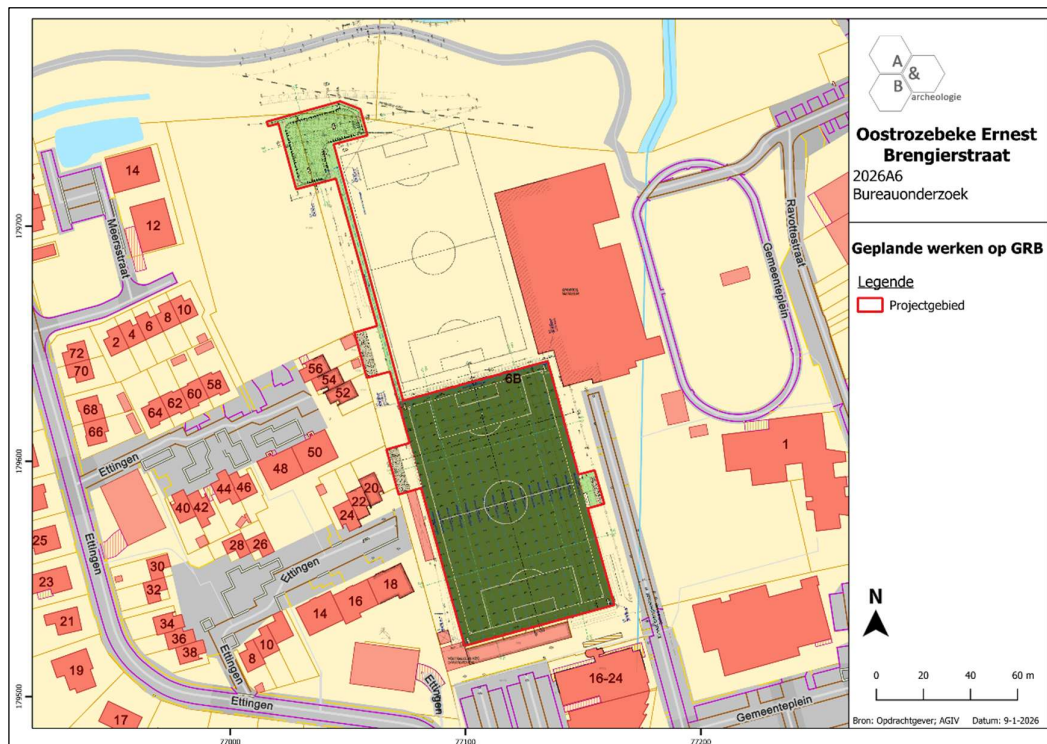

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2025 (bron: geopunt.be).

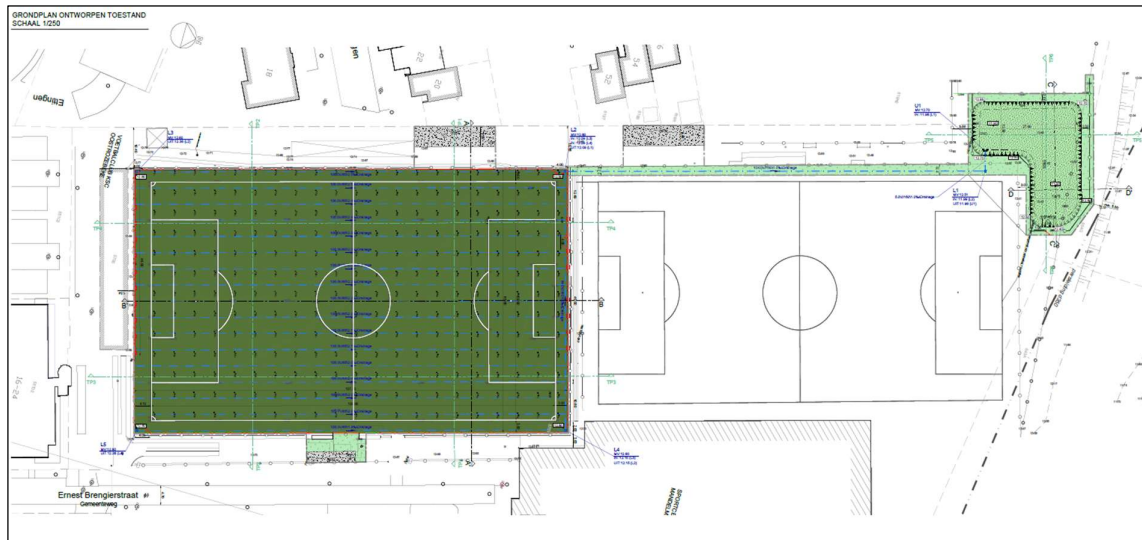
2.2. Geplande werken

De geplande werken bestaan uit een vernieuwing van het voetbalveld waarbij het huidige voetbalterrein omgevormd wordt naar een nieuw kunstgrasveld. Hiervoor zal het bestaande maaiveldniveau in eerste instantie genivelleerd worden door plaatselijk tot ca. 10 tot 35cm af te graven. Het nieuwe kunstgrasveld, dat zelf ca. 4cm dik is, zal vervolgens gefundeerd worden op een shockpad (1cm dik), een lavabed van ca. 5cm dik en een laag betonpuin met een dikte van ca. 20cm waaronder een geotextiel wordt aangebracht. Onder de fundering van het kunstgras zal een nieuwe drainage voorzien worden. Deze drainages zijn noordnoordwest-zuidzuidoost gericht, mee met de lengte van het veld, en hebben een onderlinge tussenafstand van 4m. De onderzijde hiervan bevindt zich ca. 40cm onder het nieuwe kunstgras. Daarnaast wordt centraal langs de oostelijke zijde van het voetbalveld een nieuwe grasstrook en verharding in cementbeton aangelegd. Ook ten westen van het terrein worden twee nieuwe verhardingen in cementbeton voorzien. Deze zullen ca. 20cm dik zijn en worden gefundeerd op een laag steenslag die eveneens ca. 20cm dik is. De drainage van het terrein zal gebeuren via een nieuwe leiding die wordt aangelegd vanaf de noordwestelijke hoek van het terrein naar een nieuw infiltratiebekken in het noordwestelijke deel van het plangebied. Rondom de nieuwe leiding wordt een nieuwe graszone aangeplant. De bodem van het infiltratiebekken zal worden aangelegd op +11,90m TAW. Hiervoor is een uitgraving van ca. 50 à 80cm vereist.

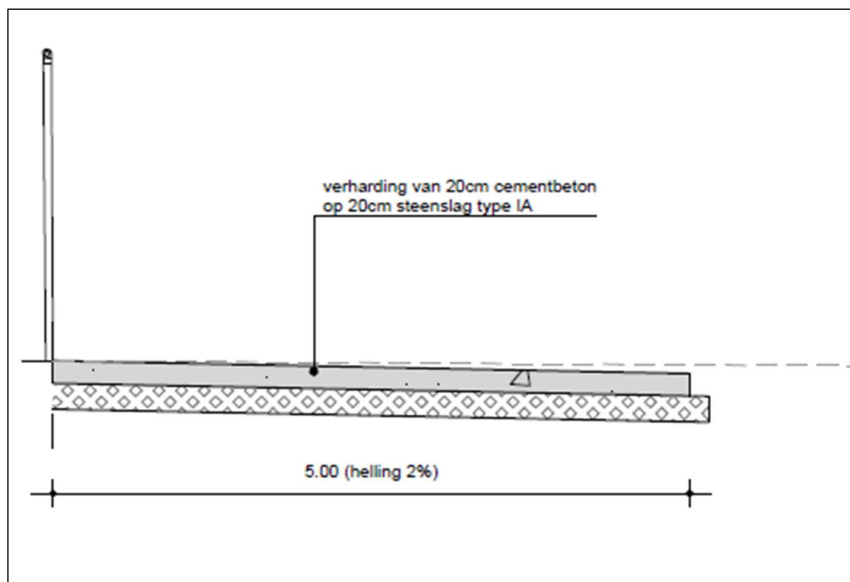
Er zullen aldus aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het nivelleren van het terrein, de bodemingrepen voor aanleg van het nieuwe kunstgrasveld en de drainage, en bodemingrepen voor de aanleg van het infiltratiebekken. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. De bodemimpact bedraagt ca. 50 tot 75cm ter hoogte van het voetbalterrein, ca. 40 à 50cm ter hoogte van de nieuwe verhardingen en ca. 50 à 80cm ter hoogte van het infiltratiebekken.

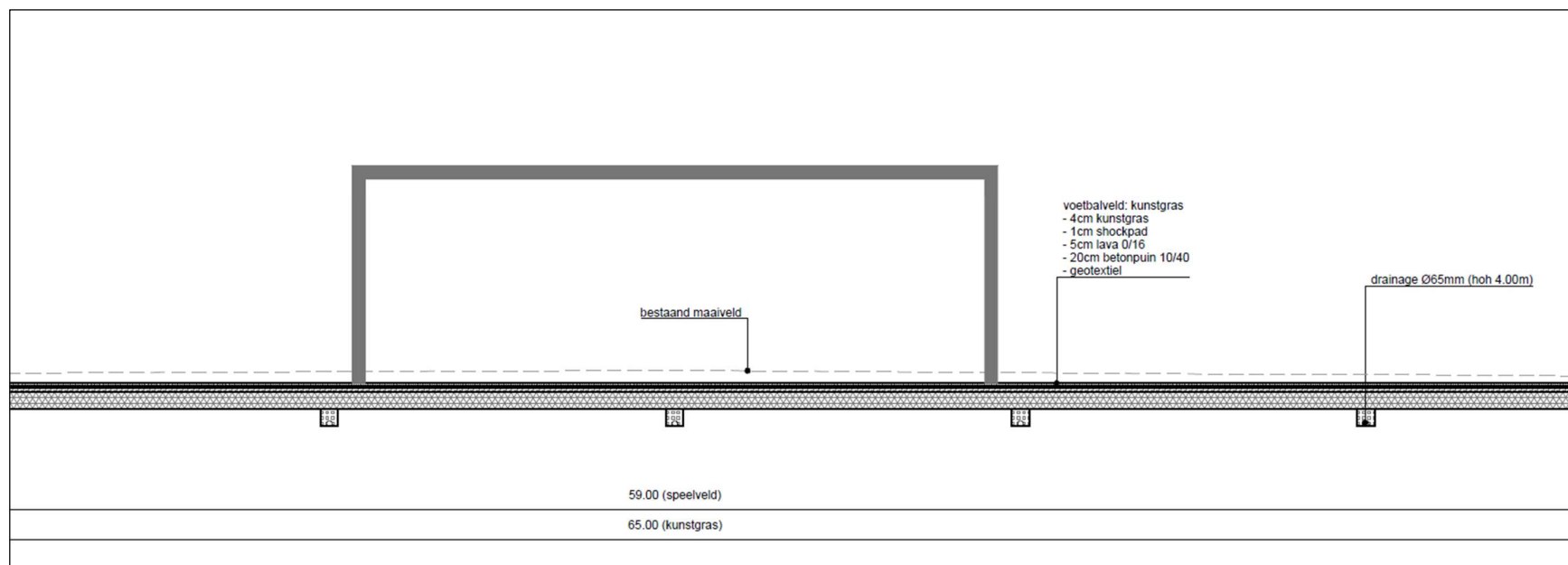
Figuur 2 Geplande werken geprojecteerd op de kadastraal kaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

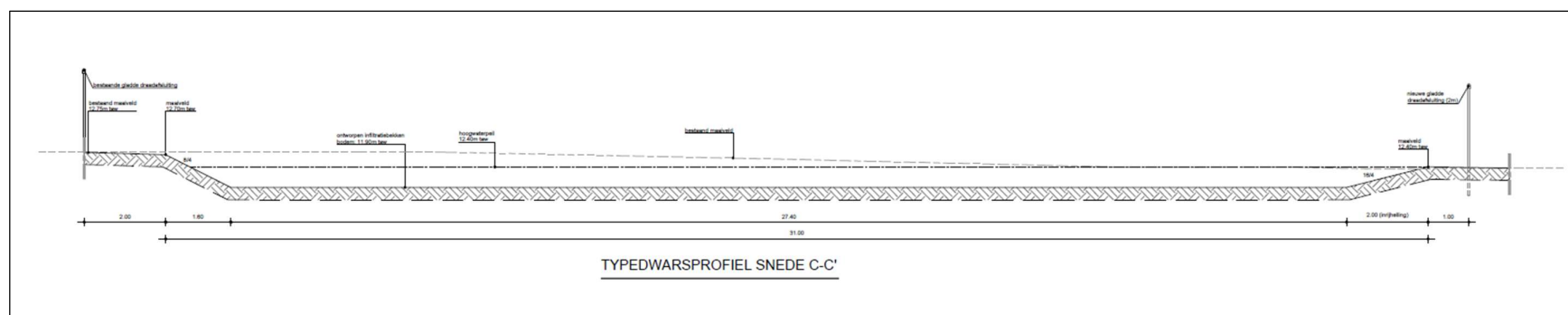
Figuur 3 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

Figuur 4 Detail uit snede AA' ter hoogte van de nieuwe verharding in het noordwesten van het speelveld (bron: initiatiefnemer).

Figuur 5 Detail uit sneede AA' met doorsnede van de nivellering, het nieuwe kunstgrasveld en de drainage (bron: initiatiefnemer).

Figuur 6 Sneede CC' met doorsnede van het nieuwe infiltratiebekken (bron: initiatiefnemer).

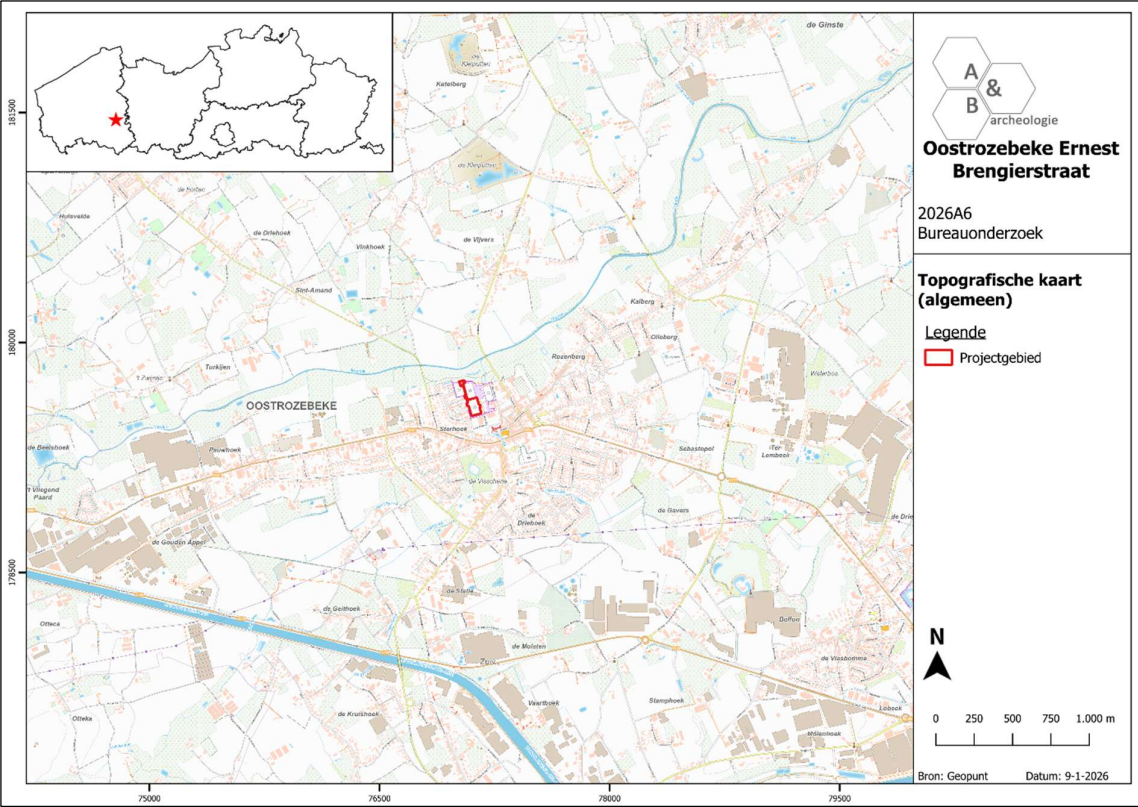
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

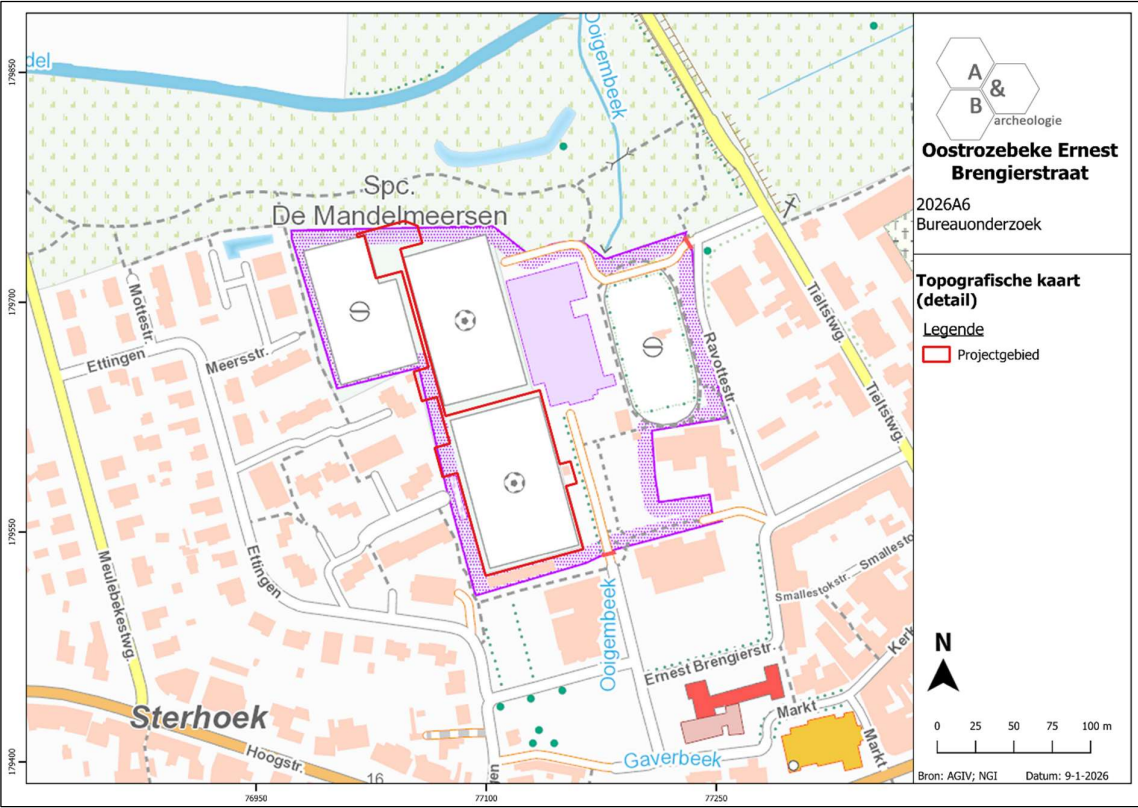
Oostrozebeke is gelegen in het zuidoosten van de provincie West-Vlaanderen en grenst in het zuidwesten aan Ingelmunster, in het westen aan Meulebeke, in het noorden aan Tielt, in het noordoosten aan Dentergem, in het oosten aan Wielsbeke, in het zuidoosten aan Ooigem (deelgemeente van Wielsbeke) en in het zuiden aan Hulste (deelgemeente van Harelbeke). De dorpskern bevindt zich in het zuidelijke deel van het grondgebied van de gemeente. De N357 tussen Roeselare en Waregem vormt de voornaamste verkeersader doorheen de dorpskern. De Mandel vloeit ten noorden van de dorpskern van zuidwest naar noordoost doorheen het grondgebied. De rivier mondt ten oosten, op het grondgebied van Wielsbeke, uit in de Leie. De gemeente wordt in het zuidwesten verder doorsneden door het Kanaal Roeselare-Leie, dat eveneens aansluit op de Leie in het zuidoosten.

Het plangebied bevindt zich langs de noordelijke rand van de dorpskern, op ca. 250m ten noordwesten van de Markt. Het terrein sluit aan op de Ernest Brengierstraat, gelegen ten zuiden, en wordt verder omgeven door sportinfrastructuur en woningen langsheen de straat Ettingen en rondom het Gemeenteplein. Meteen ten noorden bevinden zich de alluviale gronden in de vallei van de Mandel. De Ooigembeek, die in deze rivier uitmondt, stroomt meteen ten oosten van het plangebied.

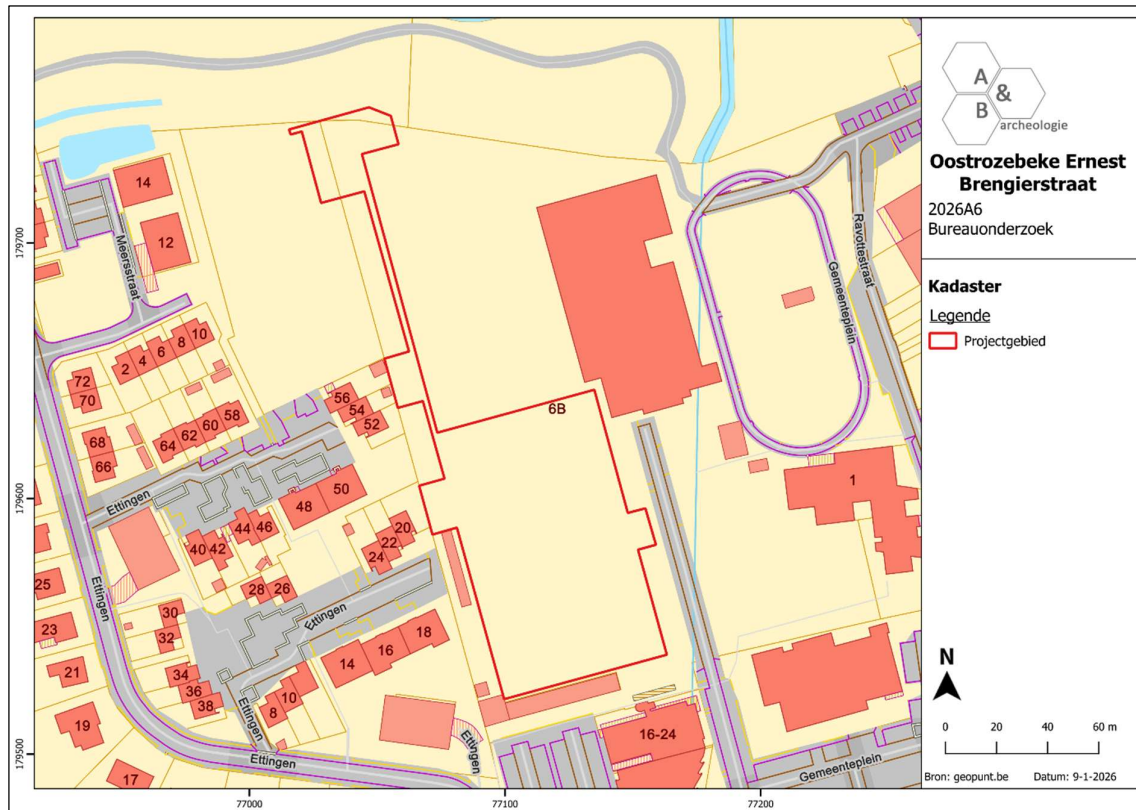
Op de bodemgebruikskaart van 2001 wordt het terrein voornamelijk ingekleurd als 'weiland' met enkele kleinere zones 'akkerbouw', 'andere bebouwing' en 'loofbos'. Dit komt niet meer overeen met het huidige gebruik, waarbij het plangebied grotendeels gebruikt wordt als voetbalveld. Het noordelijke deel is op heden in gebruik als onbebouwd grasland tussen de bestaande voetbalterreinen.

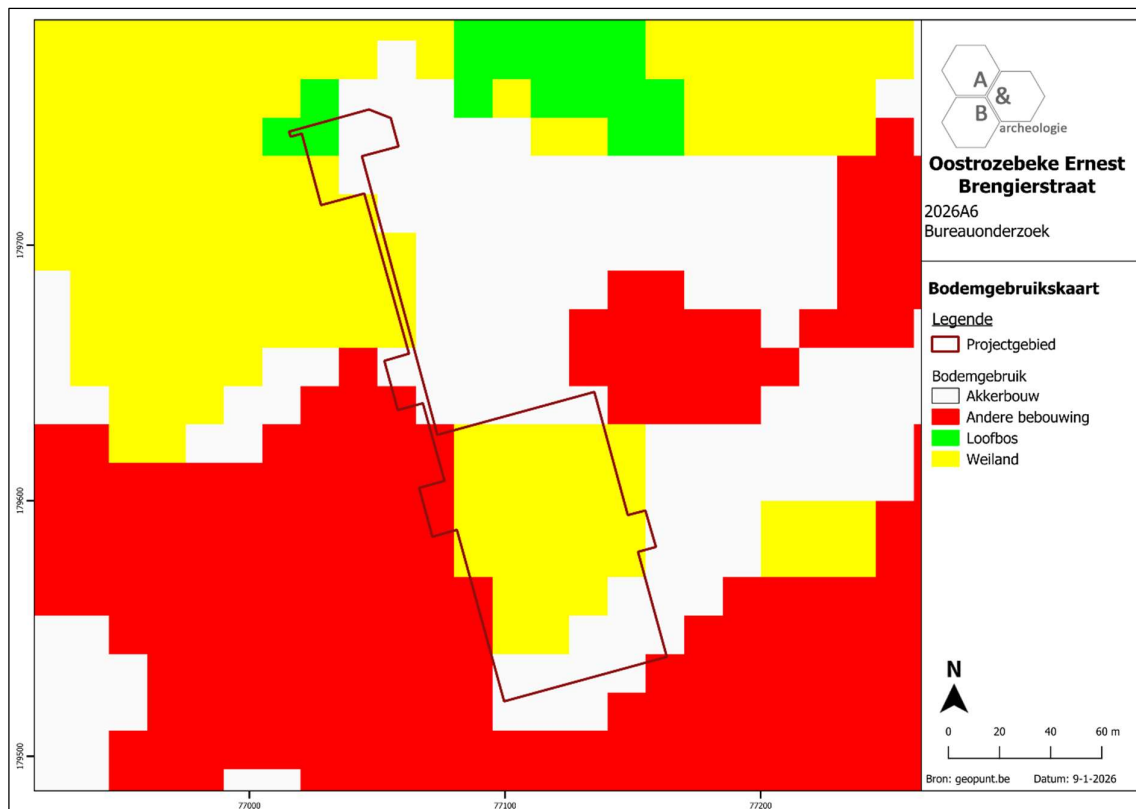
Figuur 7 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 8 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 9 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

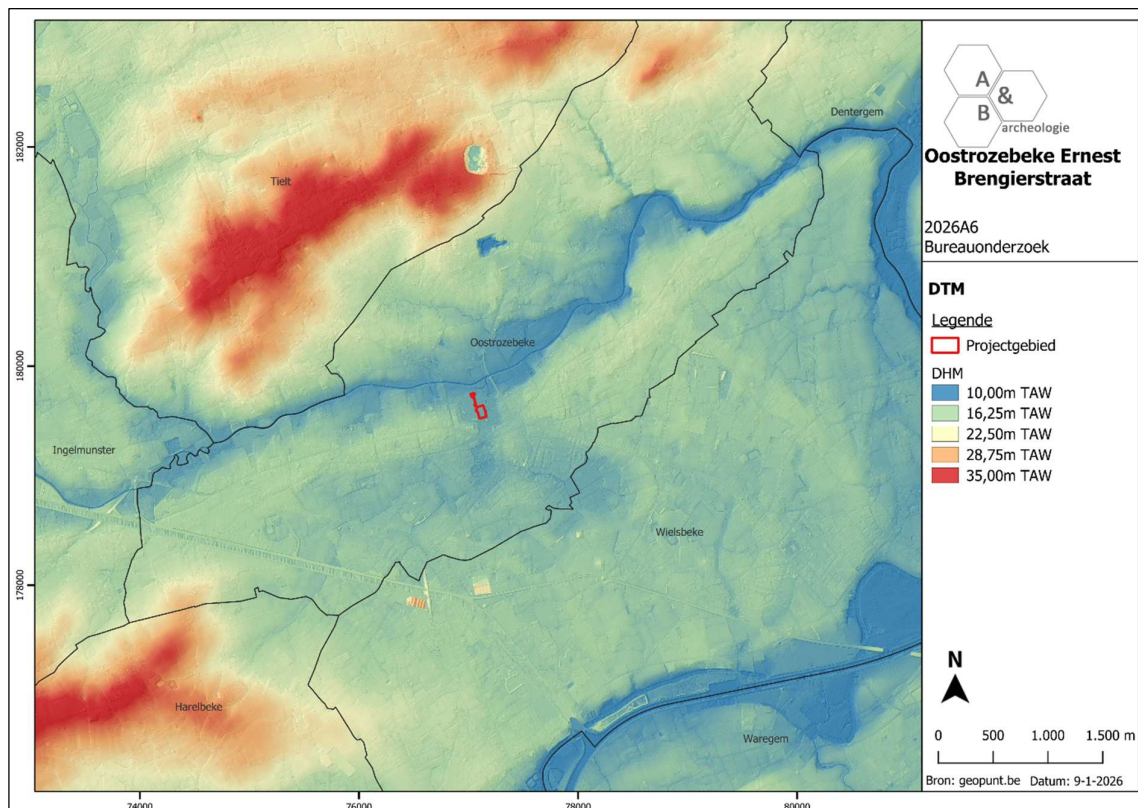
Figuur 10 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

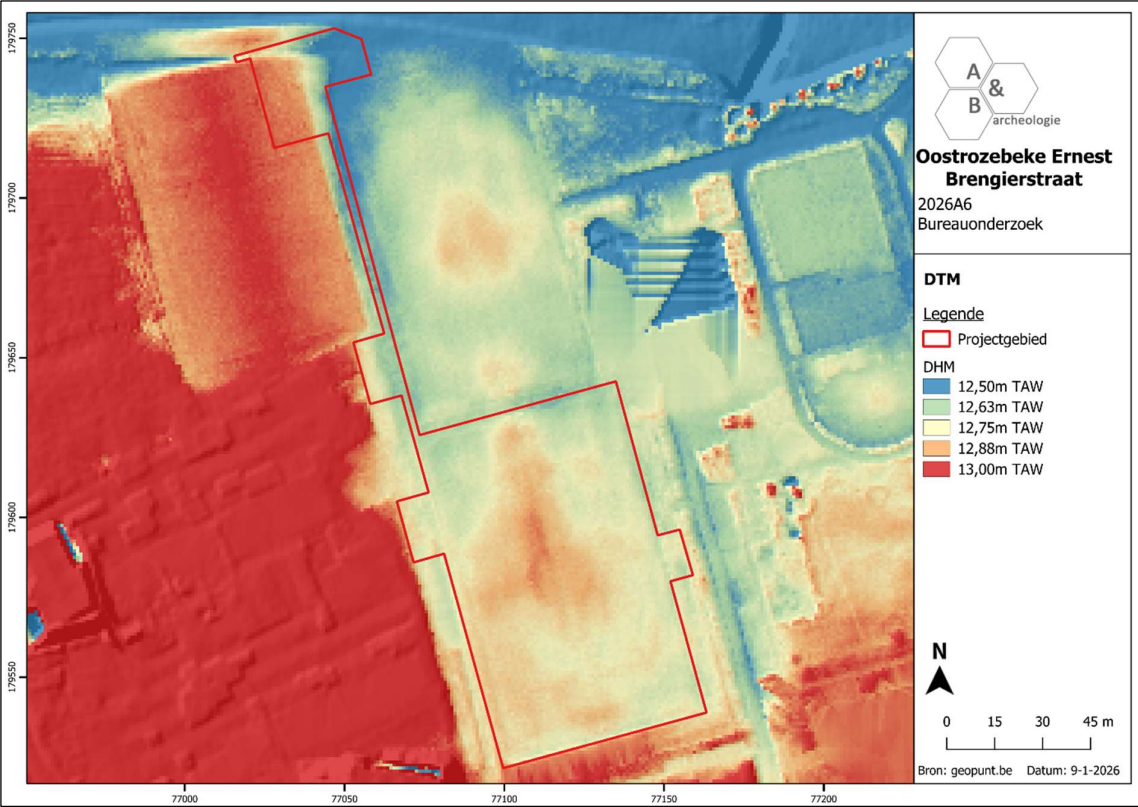
Het landschap van Oostrozebeke wordt voornamelijk gekenmerkt door de aanwezigheid van de Mandel, die het grondgebied van zuidwest naar noordoost doorsnijdt en ten zuidoosten uitmondt in de Leie. Langsheen de Mandelvallei zijn ietwat hoger gelegen gronden aanwezig die richting het noorden en zuidwesten overgaan in heuvelruggen die behoren tot het plateau van Tielt en hoogland van Hulste. Ten zuidoosten situeren zich eveneens lagere gronden rondom de vallei van de Leie.

Het plangebied bevindt zich op de overgang tussen de lage valleigronden in de vallei van de Mandel (ten noorden) en de hierop aansluitende Ooigembeek (ten oosten) enerzijds en de ietwat hoger gelegen gronden buiten deze valleien (ten westen) anderzijds. Op het detail van het digitaal hoogtemodel is te zien dat het terrein de laagste ligging (ca. +12,4m TAW) kent in het noordoosten van het noordelijke deel, dat aansluit bij de Mandelvallei. Naar het aangrenzende voetbalveld, dat vermoedelijk enigszins werd opgehoogd, stijgt het niveau in dit deel van het plangebied tot ca. +12,9m TAW. In de tussenliggende strook kent het maaiveld een verloop van ca. +12,5m TAW (noord) naar ca. +12,6m TAW (zuid). Ter hoogte van het zuidelijke voetbalveld is op te merken dat het centrale deel algemeen iets hoger gelegen is (ca. +12,9m TAW) ten opzichte van de randen (ca. +12,6m TAW).

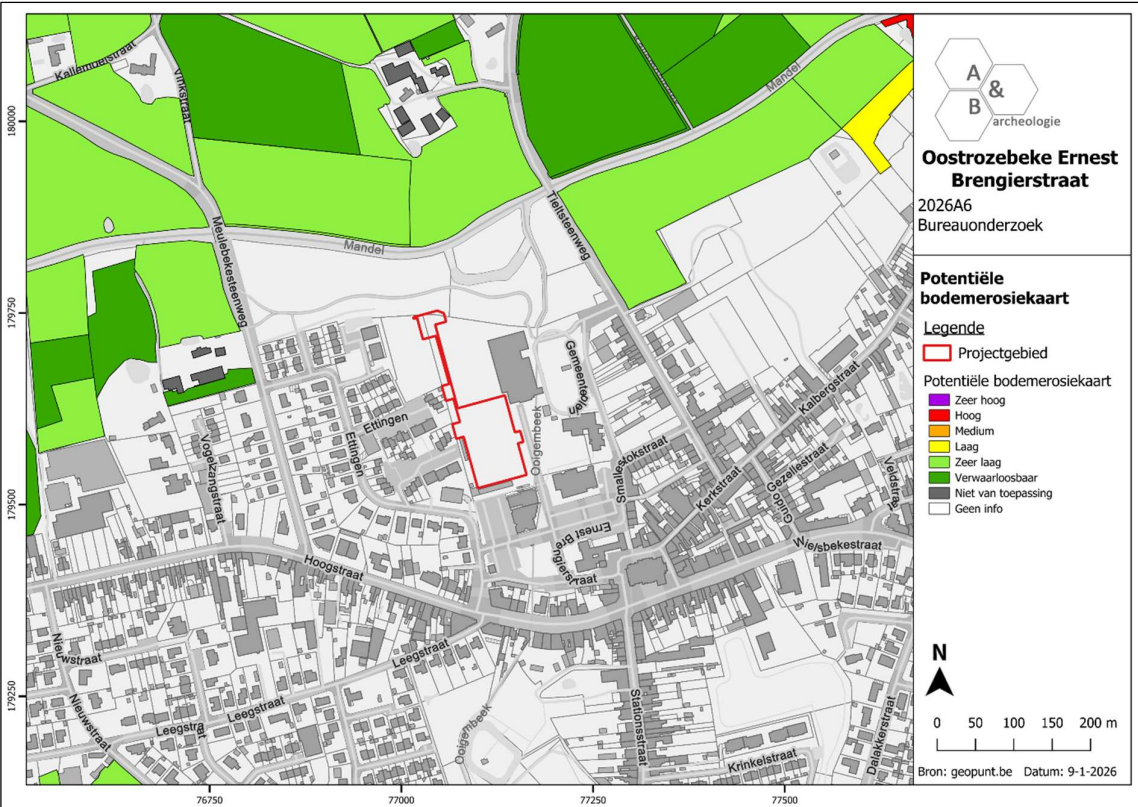
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het terrein zelf niet ingekleurd. Aan een aantal terreinen in de omgeving van het plangebied die gelijkaardige landschappelijke kenmerken vertonen, wordt echter een zeer lage tot verwaarloosbare erosiegraad toegekend. Deze verwachting geldt ook voor het plangebied.

Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

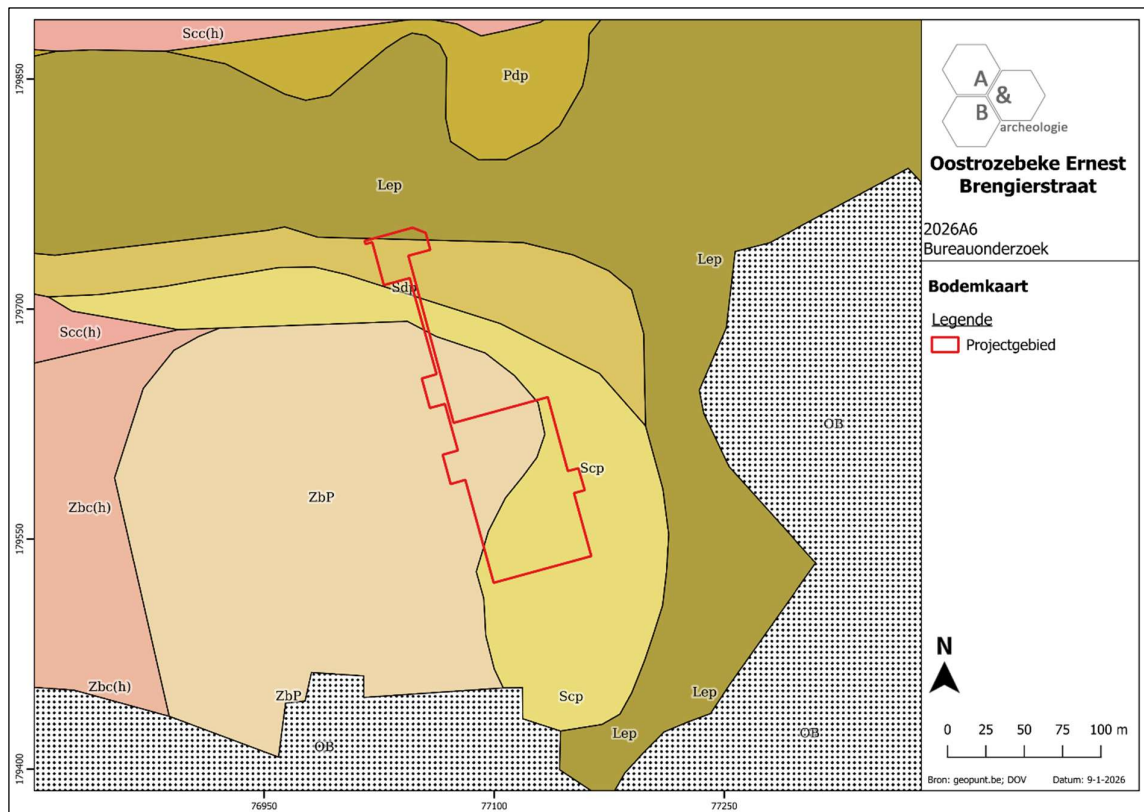

Figuur 13 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart worden binnen het plangebied vier verschillende bodemtypes aangeduid:

- In het uiterst noordelijke deel, dat zich binnen de invloedssfeer van de Mandel situeert, worden natte zandleembodems zonder profielontwikkeling (type Lep) aangegeven. Deze hydromorfe, sterk gleyige grondwatergronden op zandleem vertonen roestverschijnselen vanaf een diepte van ca. 20cm. Tussen 100 en 120cm diepte komt een reductiehorizont voor. Het zijn permanent natte gronden die vooral in lage depressies en beekvalleien voorkomen. Ze kennen een hoge grondwaterstand en vertonen soms een verveende bovengrond. Ook in de zomer zijn deze bodems vochthouden.
- Verder worden in het noordelijke terreindeel ook matig natte lemige zandgronden zonder profielontwikkeling (type Sdp) gekarteerd. De bouwvoor van deze bodems is meestal ca. 30 à 40cm dik en vertoont een donkergrijsbruine kleur. Roestverschijnselen beginnen op een diepte van 40 à 60cm en de waterhuishouding van deze gronden is goed in de zomer. In de winter kunnen ze plaatselijk te nat zijn.
- In het centrale westelijke deel van het terrein komen op de bodemkaart droge zandbodems zonder profiel of met onbepaald profiel (type ZbP) voor. Bij deze bodems treden roestverschijnselen op vanaf een diepte van 90 à 100cm. Het complex ZbP komt voornamelijk voor op plaatsen met een discontinue bedekking met stuifzand of in een kaartenheid met lokaal afgestoven plaatsen. De eenheden met een humusarme bovengrond zijn opgebouwd uit humusarm stuifzand, waaronder een bedolven profiel voorkomt. Soms wordt het materiaal grover in de diepte. In heuvelachtige landschappen wijst een geel of groenachtig materiaal op een invloed van het glauconiethoudend Tertiair op de dekzanden. Ook de eenheden met een klei-zandsubstraat komen voor in heuvelachtige gebieden waar Tertiaire substraten binnen boorbereik werden aangetroffen. ZbP-bodems zijn droogtegevoelig en vertonen een permanent watergebrek.
- In het zuidoostelijke deel van het terrein worden matig droge lemige zandbodems zonder profielontwikkeling (type Scp) aangegeven. Bij deze gronden gaat het zandlemig dek op een diepte van ca. 50cm meestal over op een leemsubstraat of op Tertiair materiaal. Tussen de donkergrijze Ap-horizont, die ca. 30 à 40cm dik is, en het moedermateriaal of substraat komt vaak een zwak humeuze overgangshorizont met een dikte van ca. 10 à 20cm voor. Roestverschijnselen treden op vanaf 60 à 90cm. De waterhuishouding kan op de substraatseries te nat zijn in de winter, maar in de zomer zijn deze bodems alsnog droogtegevoelig.

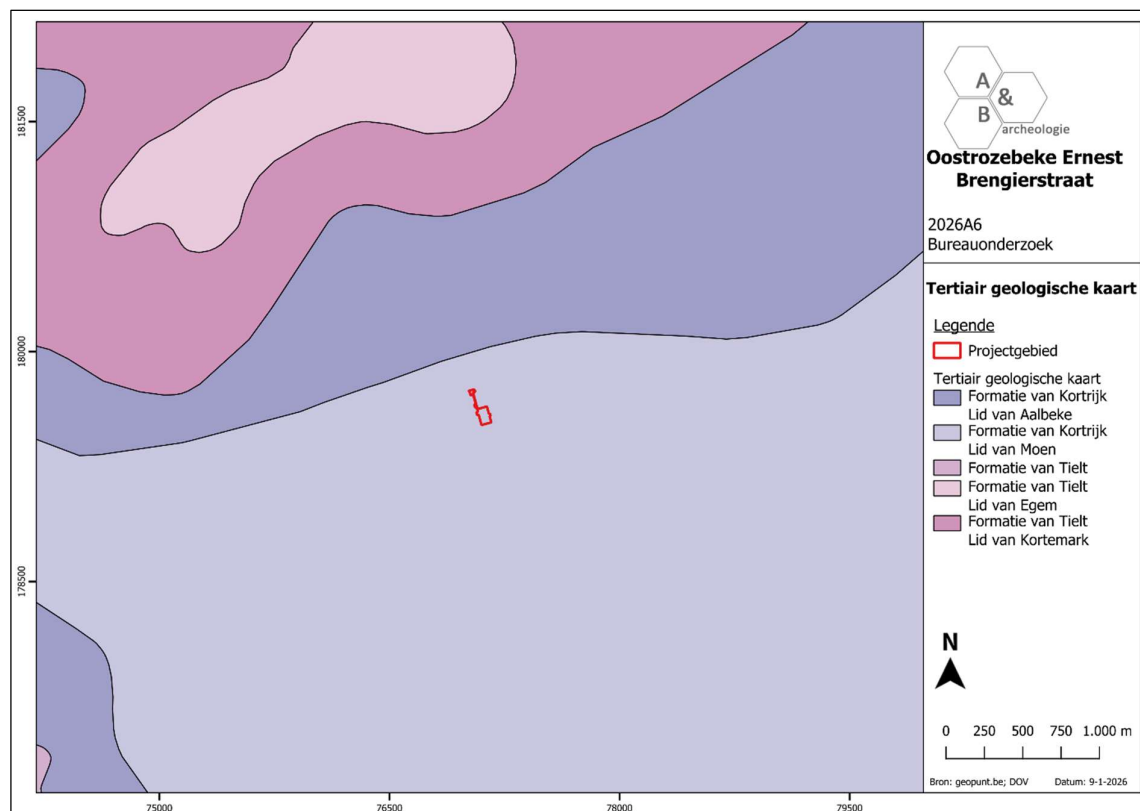
Figuur 14 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

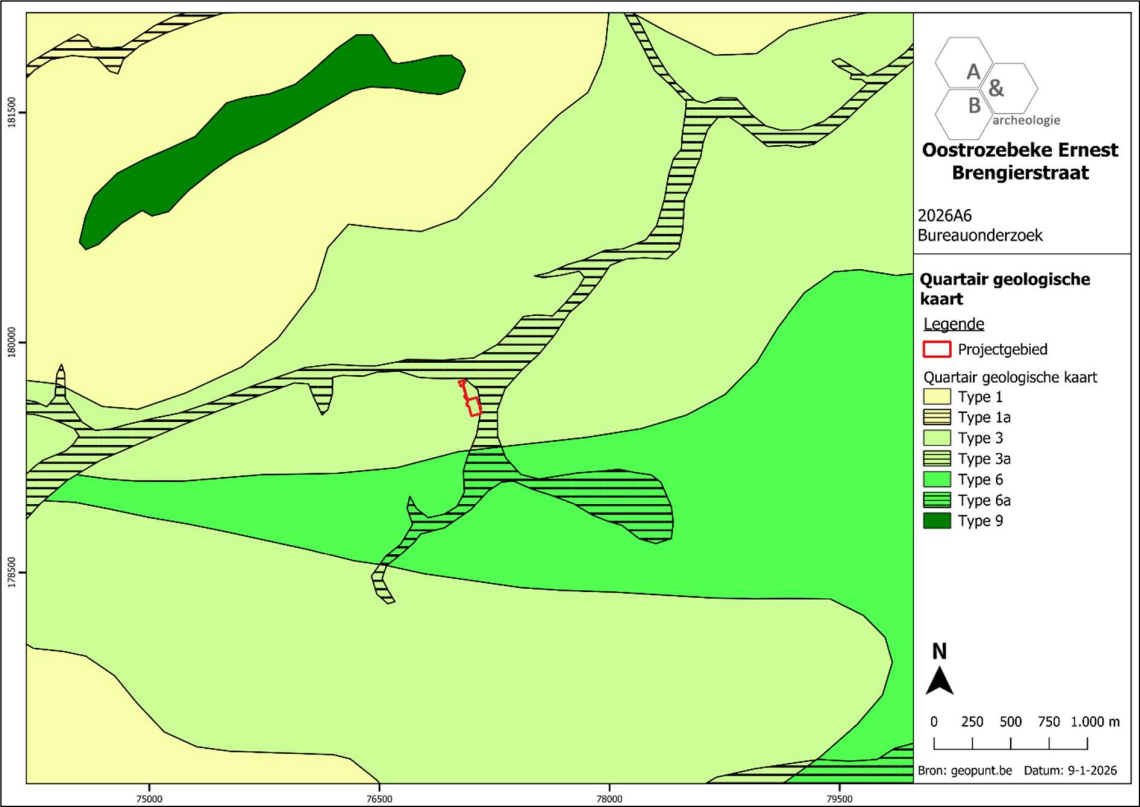
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, het Lid van Moen. Deze geologische eenheid wordt omschreven als een grijze klei tot silt die kleihoudend is en kleilagen bevat. Kenmerkend is ook het voorkomen van *Nummulites planulatus*.

De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 3: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). De Pleistocene sequentie bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen) en mogelijk nog van het vroeg-Holocene en/of uit hellingsafzettingen van het Quartair. Deze kaarteenheden kunnen echter ook afwezig zijn. Hieronder komen fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen) voor.

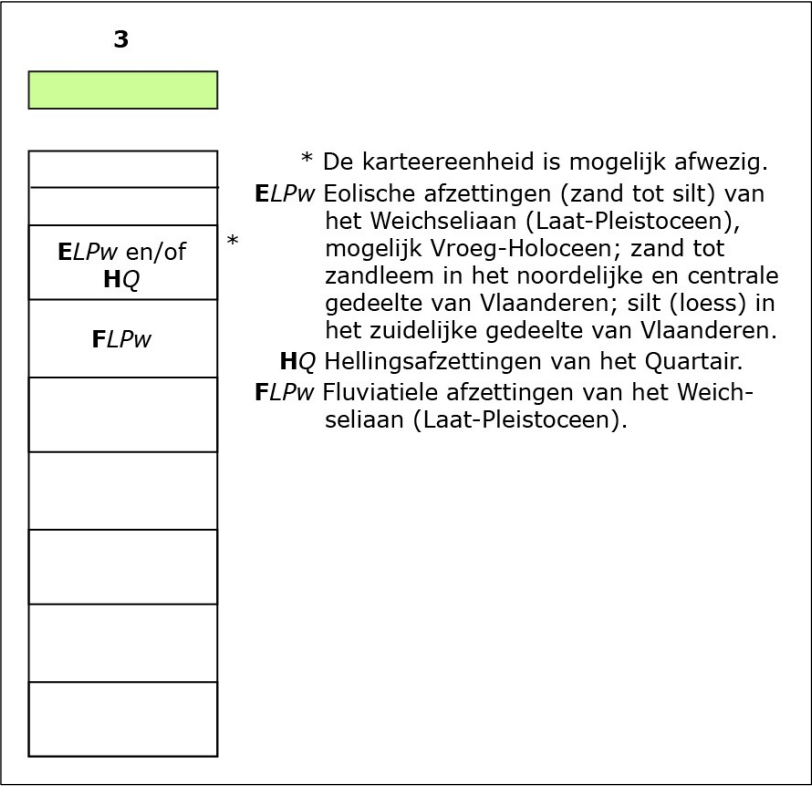
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 15 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 17 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering

2.4.1. Oostrozebeke⁶

Oudste bewoningsgeschiedenis

Over de oudste bewoning van Oostrozebeke is op heden weinig gekend. Antonius Sanderus duidt in zijn 'Flandria Illustrata' uit 1641 de Ginste en de Kalberg aan als de oudste wijken van de gemeente. De toponiemen 'Ginste' en 'Kalberg' zouden mogelijk een Keltische oorsprong kennen. Zo zou Ginste teruggaan tot 'Gunhesta', een samentrekking van 'gunna' en 'hesta', 'wat gemaakt is van houten palen'. Kalberg zou dan weer afgeleid zijn van 'Kalbergan', wat zou wijzen op een met paalwerk omheinde woonst ter bescherming tegen wilde dieren. Een andere, meer waarschijnlijke, hypothese legt de oorsprong van de toponiemen in de latere ontginning van deze wijken. 'Ginste' zou dan refereren aan een streekbenaming voor brem, terwijl 'Kalberg' zou verwijzen naar een hoger gelegen, zandige en onbegroeide plek midden in een bosrijk gebied (kale berg). Het is niet ondenkbaar dat de eerste bewoning inderdaad op deze hogere locaties in het landschap gesitueerd was. Ze werden echter in een later stadium verlaten voor de lager gelegen, vochtigere, maar meer vruchtbare gronden.

Tussen de 7de en de 12de eeuw ontwikkelden zich vermoedelijk kouters op de hogere en drogere plateaugronden als eerste grote, permanent bewerkte landbouwgronden. Door gemeenschappelijk gebruik kreeg dit landschap reeds snel een open karakter. De kouters behoorden tot het dorp (dorpskouters) of tot een hoeve of landbouuitbating (hofkouters) en hun bestaan wordt bevestigd door enkele koutertoponiemen waarvan de locatie in vele gevallen op heden onbekend is: 'Brouwerijkouter', 'Dalakkerkouter' of 'Dulakkerkouter', 'Groote kouter', 'Heerencoutere', 'Kouterstraetje', 'Mussche kouter' enz. Op de Atlas der Buurtwegen is te zien dat de grootste kouters zich bevinden tussen het 'Groot Goed ter Mols' en de Mandel, in de omgeving van het 'Goet van Nieuwenhove' en het 'Goed ter Priems' en ten zuidoosten van de dorpskern, tot aan de grens met Wielsbeke.

Middeleeuwen

Het toponiem 'Rosebecca' wordt voor het eerst vermeld in 1066 en vanaf 1124 is sprake van 'Rosebeke'. Het zou afgeleid zijn van een samenstelling van het Germaanse 'rausa' (riet) en 'baki' (beek), wat eventueel zou kunnen verwijzen naar de 'Roosbeke', die van Hulste naar de Mandel stroomt volgens een parochieboek uit 1874. De naam is op heden niet meer gangbaar, maar het zou mogelijk gaan om de Ooigembeek-Hulstebeek. Het voorvoegsel 'Oost' komt voor het eerst voor vanaf 1544 en werd vanaf het einde van het ancien régime consequent toegepast om een onderscheid te maken het Westrozebeke, een huidige deelgemeente van Staden. Tot die tijd werd onder meer gesproken van 'Rosebeke super Mandram' (1239) en 'Roosebeke in curtric ambocht' (1424).

De heerlijkheid Oostrozebeke maakte deel uit van de Roede van Tielt in de Kasselrij Kortrijk en werd vermoedelijk opgericht door de heren van Vlaanderen. Het geslacht van Roosebeke wordt met Waubertus van Rosebeke voor het eerst vermeld in de 12de eeuw. De precieze ligging van de dorpsheerlijkheid, van waaruit de latere gemeente is gegroeid, is niet gekend. Door hun ligging in de

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14713>

omgeving van de dorpskern komen vier sites mogelijk in aanmerking: het 'Goed te Calonne' (Wielsbekestraat), het 'Goed ten Daele' (Meulebekesteenweg 15), het 'Eilandje' van het huidige domein 'De Visscherie' (Stationsstraat 18) en het 'Goed ter Helme' (ten westen van de kerk). Deze laatste optie zou de meest waarschijnlijke zijn. Naast de dorpsheerlijkheid 'Roosebeke', met als vierschaar de herberg 'Den Hert' waren nog andere belangrijke heerlijkheden aanwezig op het grondgebied van de parochie. De voornaamste waren 'Eename' of 'Ten Daele' (Meulebekesteenweg 15) met als vierschaar de herberg 'Den Swarten Leeuw' en 'Nieuwenhove' (Leegstraat 195) met als vierschaar de herberg 'Den Gouden Appel'. De heerlijkheid 'Eename' of 'Ten Daele' gaat in elk geval terug tot in 1248, terwijl de heerlijkheid 'Nieuwenhove' vermoedelijk jonger is. De eerste vermelding ervan dateert namelijk uit 1494. Andere heerlijkheden zijn 'Ter Priems', zeker teruggaand tot in de 13de eeuw, 'Te Coolskamp' of 'Ter Mols', zeker reeds aanwezig in de 16de eeuw, de kleinere heerlijkheid 'Caelberge', die voor het eerst vermeld wordt in 1348, en 't Bardoensche'. In 1365 wordt ene 'Heer van Haelewinne' gemeld als dorpsheer. De familie Halewijn stond tevens in voor het burggraafschap Harelbeke.

De parochie Oostrozebeke gaat in elk geval terug tot in 946. Voor dat jaar wordt immers ene Gosewinus vermeld als pastoor. Vanaf 1186 behoorde het patronaatsrecht van de Sint-Amandusparochie toe aan de abdij van Ename en in de loop van de 12de eeuw werd een nieuwe kerk opgericht. De toewijding aan de heilige Amandus zou kunnen wijzen op een kerstening halverwege de 7de eeuw door deze heilige. Ook andere parochies in de onmiddellijke omgeving zijn immers aan hem toegewijd. De kerk van Oostrozebeke viel tot in 1560 onder het bisdom Doornik, het aartsdiakenchap van Gent en de dekenij van Roeselare.

Gedurende de Zoutoorlog (1447-1453), waarbij de stad Gent in opstand kwam tegen de zouttaks van de Bourgondische hertog Filips de Goede, werd voornamelijk gedurende de winter van 1452-1453 veel schade aangericht op het Vlaamse platteland. Ook Oostrozebeke had hieronder te lijden: er werd geplunderd en de kerk van Oostrozebeke raakte beschadigd.

16de-18de eeuw

In 1502 was de heerlijkheid Nieuwenhove, die in deze periode aan belang won, ook in handen van de familie Halewijn. Vanaf 1560 viel de parochie Oostrozebeke door de herindeling van de bisdommen onder het bisdom Gent.

In 1571 werden alle goederen te Oostrozebeke beschreven in het penningkohier van de 20ste penning. Het grondgebied werd daarbij opgedeeld in verschillende wijken. Per wijk worden daarbij de grootste hoeves opgelijst. Voor de 'Kerckgulde' in de dorpskern zijn dit: 'Te Calonne', 'Ten Daele', 'Den Helleme' op de westzijde van de dorpsplaats en een hoeve zonder naam die zich uitstrekt over de wijken 'Kerkgulde' en 'Overmandel'.

Vanaf 1585/1898 kwam de dorpsheerlijkheid in handen van de Duitse adellijke familie de Plotho, die eveneens baron waren in het naburige Ingelmunster, waar ze resideerden. In 1639 werd een landboek van de baronie van Ingelmunster opgemaakt waarin ook een figuratieve kaart van de Mandel te Oostrozebeke werd opgenomen. De Plotho's waren in deze periode eigenaar van de dorpsheerlijkheid en bezaten eveneens visserijrechten op de Mandel, die ze telkens voor een aantal jaar verpachtten. Verder waren ze ook eigenaar van een stuk land in de omgeving van de Kalbergmolen, wellicht een jachtgebied en een stuk bos, het zogenaamde 'den eetbrouckbusch', aan de huidige Bosstraat.

Gedurende de Beeldenstorm werd de kerk van Oostrozebeke in 1578 tot tweemaal toe vernield en hersteld. De tweede helft van de 16de eeuw werd verder gekenmerkt door ziekte en oorlog, waardoor de bevolking uitdunde.

Het begin van de 17de eeuw betekende een tijdelijke heropbloei van de landbouw en het dorpsleven. De landbouw vormde in deze periode de belangrijkste economische sector, aangevuld met vlasbewerking gedurende de winter. De opkomende vlasteelt verving stilaan de wolproductie. De rustige periode zorgde voor een bevolkingstoename, waardoor meer bossen en woeste gronden ontgonnen werden.

Later in de 17de eeuw werd de streek opnieuw geplaagd door conflicten, waaronder de Tachtigjarige Oorlog. Door de aanwezigheid van voornamelijk Franse troepen en de bijhorende opeisingen nam de voedselvoorraad af, waardoor honger en ziekte de kop opstaken. Na de Vrede van Munster (1648) werden de vijandigheden tussen Spanje en de Noordelijke Nederlanden gestaakt. Spanje en Frankrijk vochten in onze streek echter verder tot in 1659, waarna Frans-Vlaanderen bij Frankrijk werd gevoegd. Ook nadien bleven Franse troepen in de streek rondhangen en plunderen. Na de Vrede van Nijmegen (1678) trok Frankrijk zich na de Hollandse Oorlog terug uit het Kortrijkse. Op het einde van de 17de eeuw namen de troepenbewegingen opnieuw toe tijdens de Negenjarige Oorlog. In Oostrozebeke werden hierbij in 1690 verschillende herbergen overvallen. Het jaar erop waren eveneens een aantal belangrijke hoeves, de dorpsplaats en het kerkhof geplunderd. Tussen 12 en 14 juli 1696 trok het Franse leger naar Dentergem, waarbij de regio opnieuw zwaar geplunderd werd. In oktober van hetzelfde jaar verbleven de Franse troepen 17 dagen in Oostrozebeke. Hierbij werd veel schade berokkend aan huizen en stallen. De troepenbewegingen bleven duren tot in 1699. In 107-1013 werd echter reeds het volgende conflict, de Spaanse Successieoorlog, uitgevochten. Door de onveilige periode zochten veel mensen een nieuw onderkomen in de stad waardoor landerijen braak bleven of goedkoop verkocht werden. Verder deden ook de plunderingen, de verhoogde belasting, verhoogde graanprijs, noodweer en hongersnood de bevolking teruglopen.

Na de Vrede van Utrecht (1713) kwamen de Zuidelijke Nederlanden onder het bewind van de Oostenrijkse Habsburgers, waardoor een langere periode van relatieve rust werd ingeluid. Landbouwactiviteiten werden hernomen en de aardappel verving het dure graan. De Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748) bracht rond 1745 echter opnieuw troepen, en met hen ziektes als mond- en klauwzeer, naar de regio. Op het einde van de 18de eeuw bracht de Franse Revolutie een einde aan de Oostenrijkse overheersing. Het graafschap Vlaanderen werd verdeeld in twee arrondissementen en in 1795 werd de gemeente Oostrozebeke opgericht binnen de vroegere parochiegrenzen. In 1796 werd België aangehecht bij de Franse Republiek. De kerk werd hierop gesloten, maar tussen 1797 en 1802 werd clandestien mis gevierd op het 'Goed te Calonne'.

Op het einde van de 18de eeuw ontwikkelde de huisweverij zich, wat leidde tot economische bloei in de streek. Ook ontstonden in deze periode verschillende scholen.

19de en 20ste eeuw

Vanaf het begin van de 19de eeuw behoorde Oostrozebeke tot het arrondissement Kortrijk, het departement van de Leie en herwon het de bestuurlijke zelfstandigheid. Vanaf 1818 behoorde Oostrozebeke verder tot het district Wakken. Na de herinrichtingen van de bisdommen in 1834 kwam

de parochie Oostrozebeke onder het bisdom Brugge. Marialoop in het noordwesten van de gemeente werd vanaf 1839 een afzonderlijke parochie.

In de loop van de 19de eeuw vond een groot aantal infrastructuurwerken plaats. Zo werd onder meer vanaf 1863 het kanaal Roeselare-Leie gegraven doorheen het zuidwestelijke deel van Oostrozebeke. Het werd officieel geopend in 1871.

In oktober 1814 doorkruisten de Duitse troepen het grondgebied van Oostrozebeke op weg naar het front aan de IJzer. Dit ging gepaard met de nodige opeisingen. De jongensschool aan de Stationsstraat werd tijdens de bezetting gebruikt als hoofdkwartier. Later verhuisde het hoofdkwartier naar de overzijde van de straat. Verder werd in het herenhuis van Henri Vandenberghe aan de Stationsstraat een mess voor officieren geïnstalleerd en werd café 'Den Hert' op de Markt in gebruik genomen als Soldatenheim. In de jongensschool kwam een cinema en in de gebouwen van weverij Ampe in de Kalbergstraat bevond zich een badzaal en een ontluizingsdienst. In 1917 werd door de bezetter een vliegveld aangelegd langs de Hoogstraat. De dorpsmolen moest hiervoor wijken. Bij de bevrijding in oktober 1918 werden de munitiedepots rond het station gebombardeerd door de geallieerden. Dit werd gevolgd door vijf dagen met intense gevechten tussen de bezetter en de Belgische troepen die oprukten vanuit Ingelmunster. Zes huizen werden hierbij volledig vernield en een vijftigtal gebouwen, waaronder de kerk en de pastorie, raakten beschadigd.

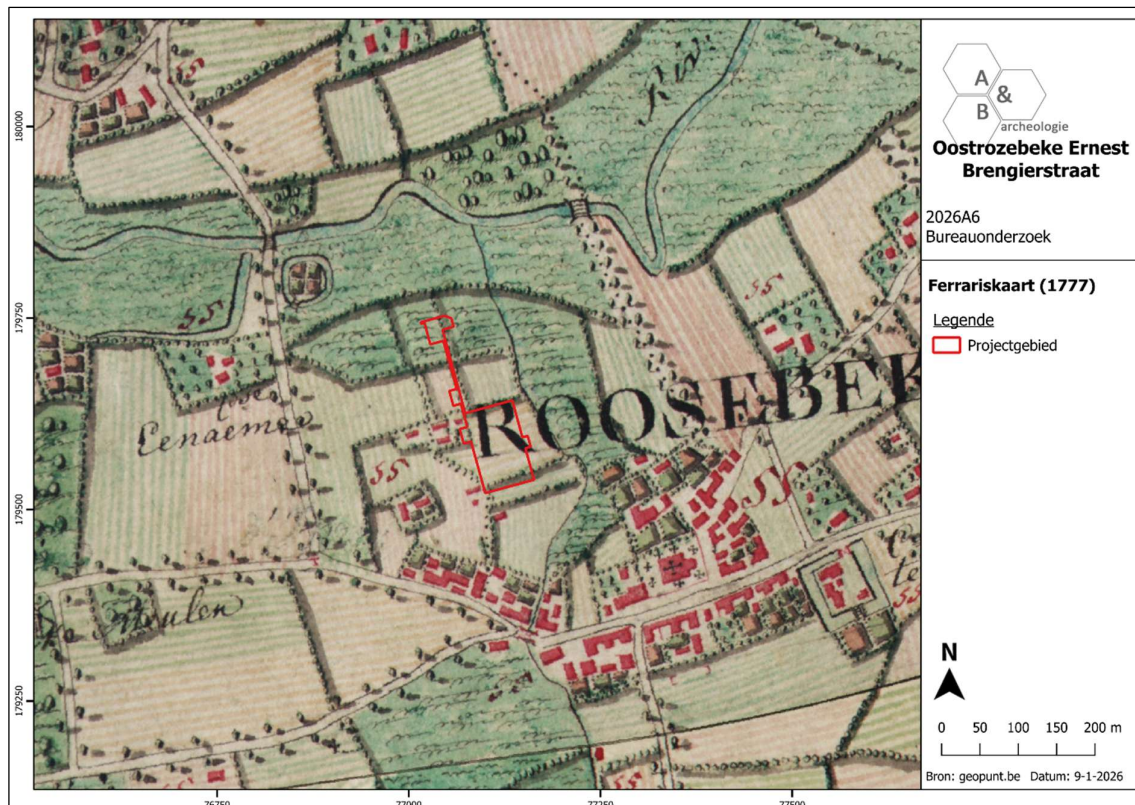
Tijdens de eerste helft van de 20ste eeuw breidde het gebouwenbestand sterk uit in de gemeente ten gevolge van de bloeiende vlasnijverheid. Veel woonhuizen bezaten in deze periode een eigen vlasschuur. Vanaf 1955 verloor de vlasindustrie echter aan belang vanwege de opkomst van synthetische vezels. Hierdoor werd overgeschakeld naar andere industrietakken zoals de textielproductie, houtspaanderproductie en vloerbekleding.

In 1942 werd in de Ginste een eigen parochie, gewijd aan Sint-Jozef, opgericht. De Mandel werd in 1978 gekanaliseerd.

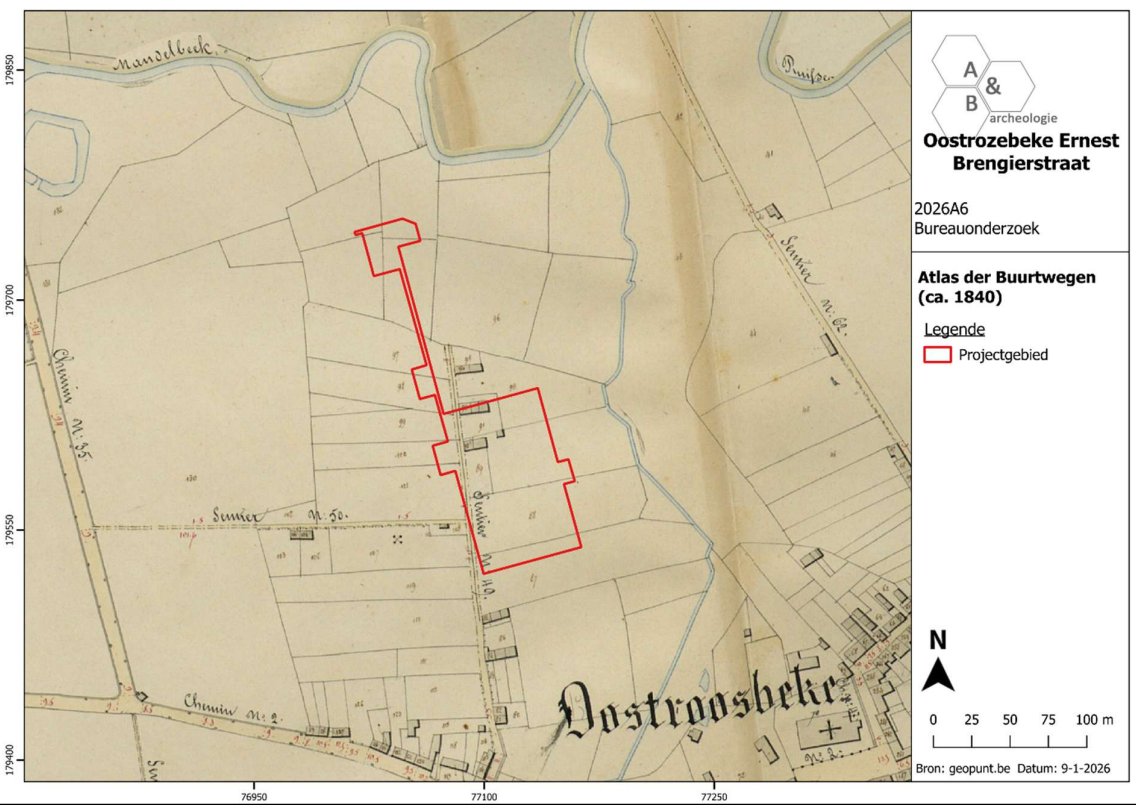
2.4.2. Plangebied

Het plangebied bevindt zich langs de noordelijke rand van de dorpskern. De oudste betrouwbare kaart waarop het terrein is afgebeeld is de Ferrariskaart uit ca. 1777. In deze periode wordt het plangebied gesitueerd ten noorden van de dorpskern van 'Roosebeke'. Het zuidelijke deel van het terrein wordt ingenomen door akkerlanden, terwijl het noordelijke deel, in de omgeving van de Mandel, gebruikt wordt als weiland. Er wordt geen bebouwing gesitueerd binnen het terrein zelf. De gronden meteen ten westen zijn echter wel deels bebouwd. De Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 geeft aan dat er in deze periode een noord-zuid georiënteerde voetweg doorheen het westelijke deel van het plangebied voerde. Deze weg volgde deels het verloop van de huidige straat Ettingen ten zuiden van het plangebied en sloot aan op de huidige Hoogstraat. Ten oosten van de voetweg waren binnen het plangebied twee woningen en een bijgebouw gelegen. De rest van het terrein was vermoedelijk nog in gebruik als landbouwgrond. De overige 19de- en vroeg 20ste-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer en ook de orthofoto uit 1971 beeldt centraal binnen het plangebied enkele woningen af, langsheen een smalle weg. De rest van het terrein maakt deel uit van enkele grotere landbouwpercelen. Tegen het einde van de 20ste eeuw is de bewoning verdwenen

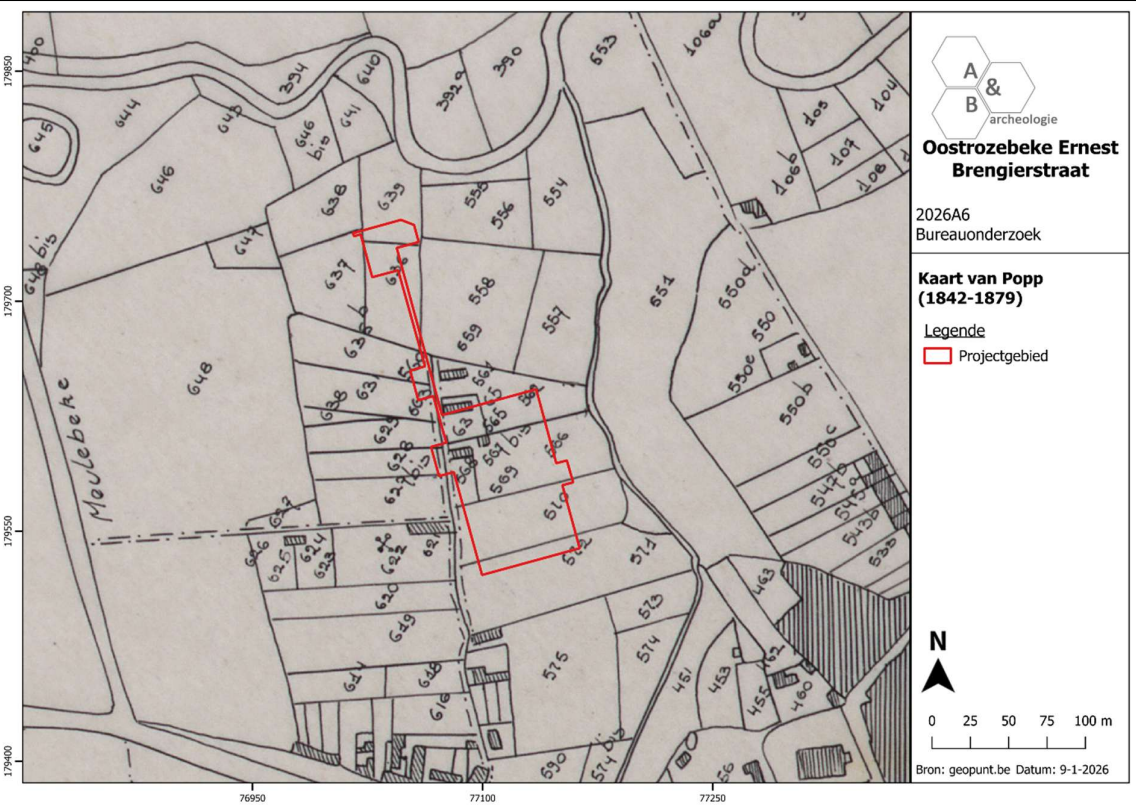
en wordt het huidige sportcomplex opgebouwd. Het zuidelijke perceel is in deze periode wellicht reeds in gebruik als voetbalveld. Rondom het veld zijn bomen aanwezig. Dit is ook het geval in het noordelijke deel van het plangebied. Tegen het einde van de jaren 2000 worden deze bomen verwijderd en worden ook ten noordwesten van het terrein voetbalvelden aangelegd. Hierbij vinden ook werkzaamheden plaats in het noordelijke deel van het plangebied. Mogelijk worden hierbij enkel bestaande grachten gedempt. Rond het midden van de jaren 2010 wordt de woonwijk ten westen van het plangebied uitgebreid en wordt langs de Mandel een pad aangelegd. Hierbij vinden mogelijk ook ingrepen plaats ter hoogte van het noordelijke deel van het plangebied. De precieze aard van deze werken is echter onduidelijk.

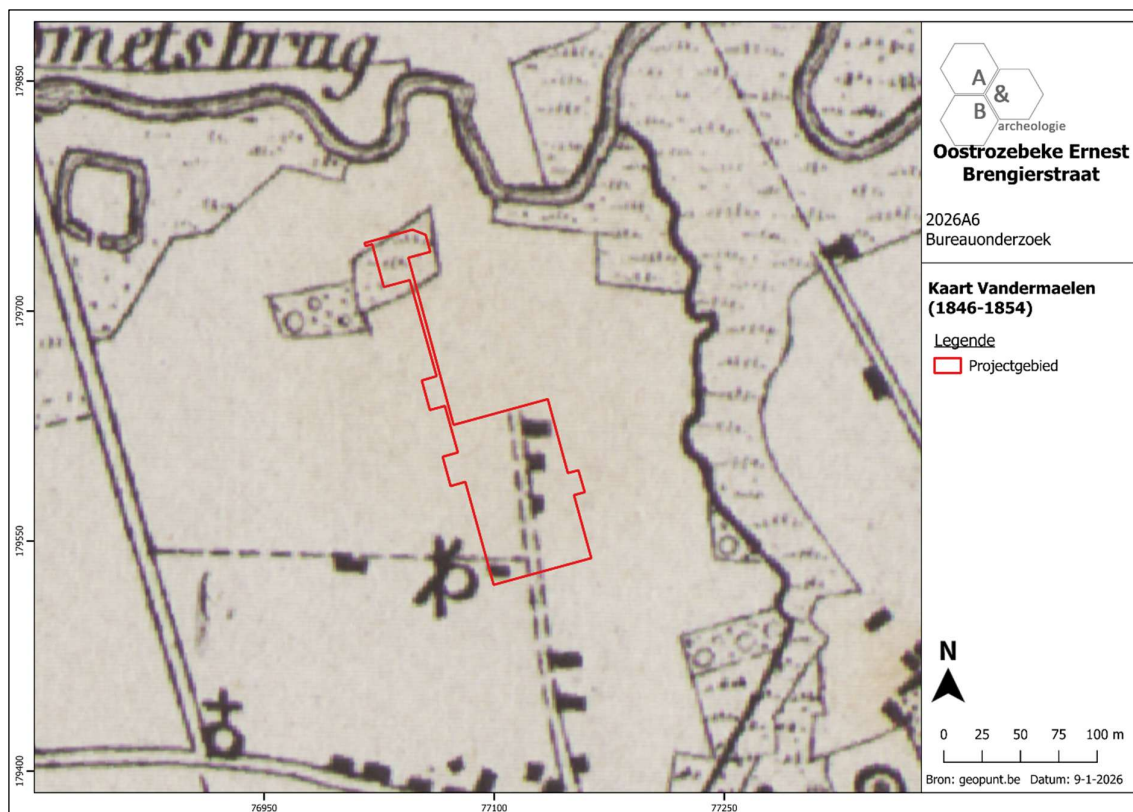
Figuur 18 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied ((bron: geopunt.be).

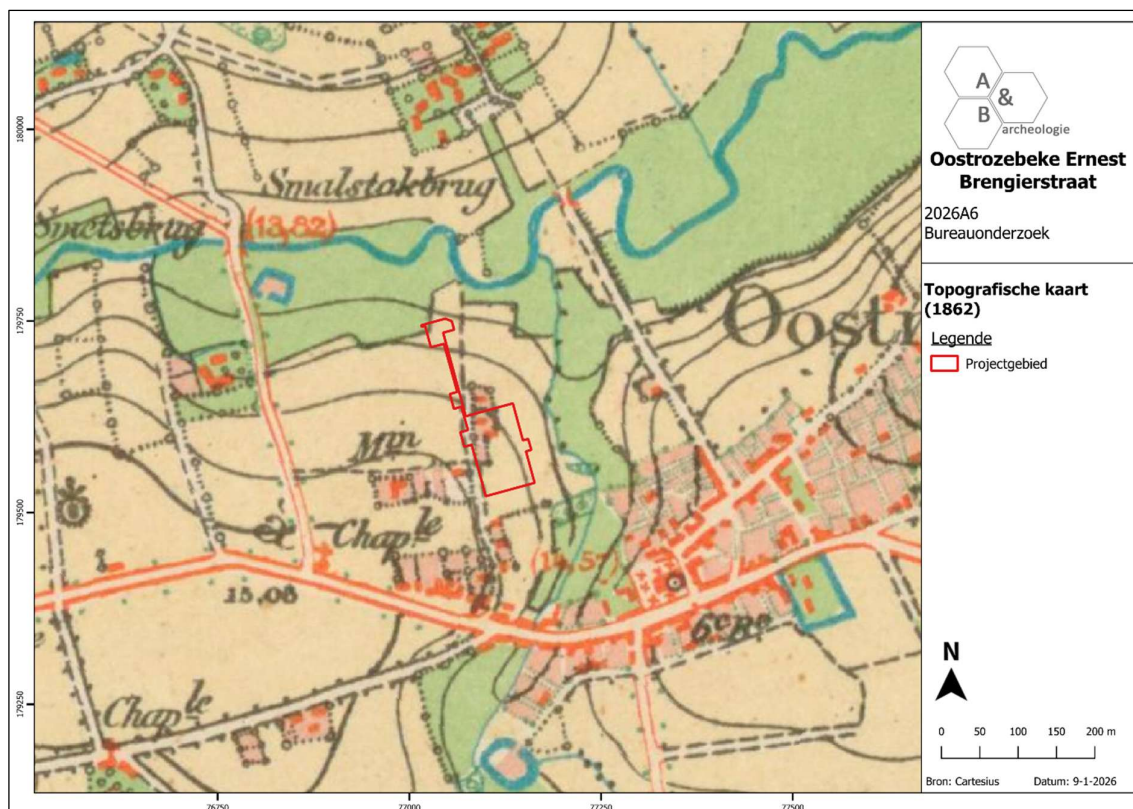
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

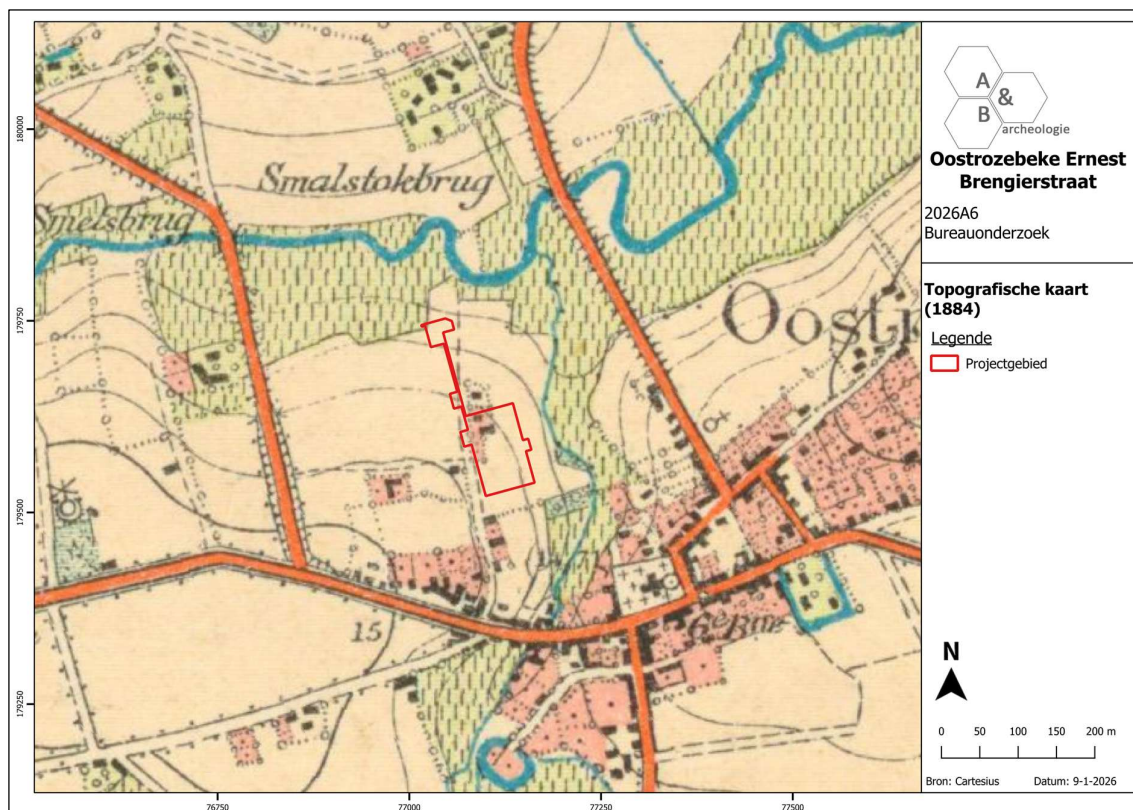
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

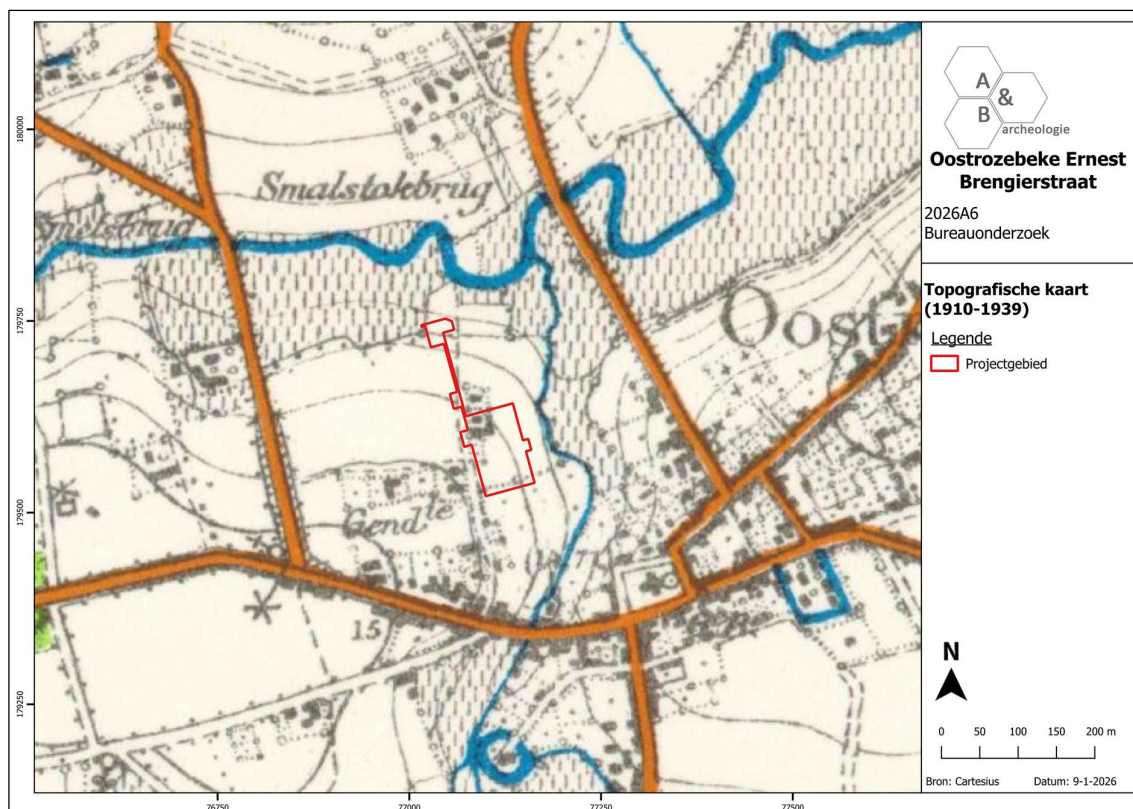
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

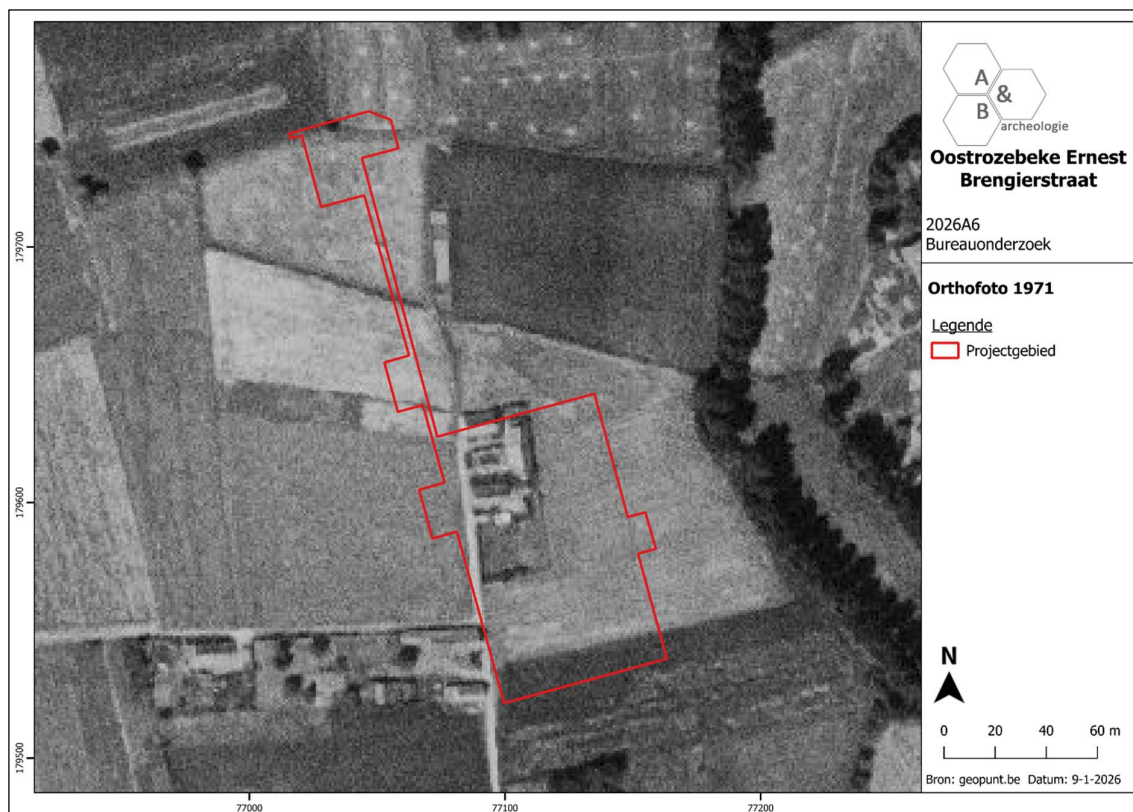
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).

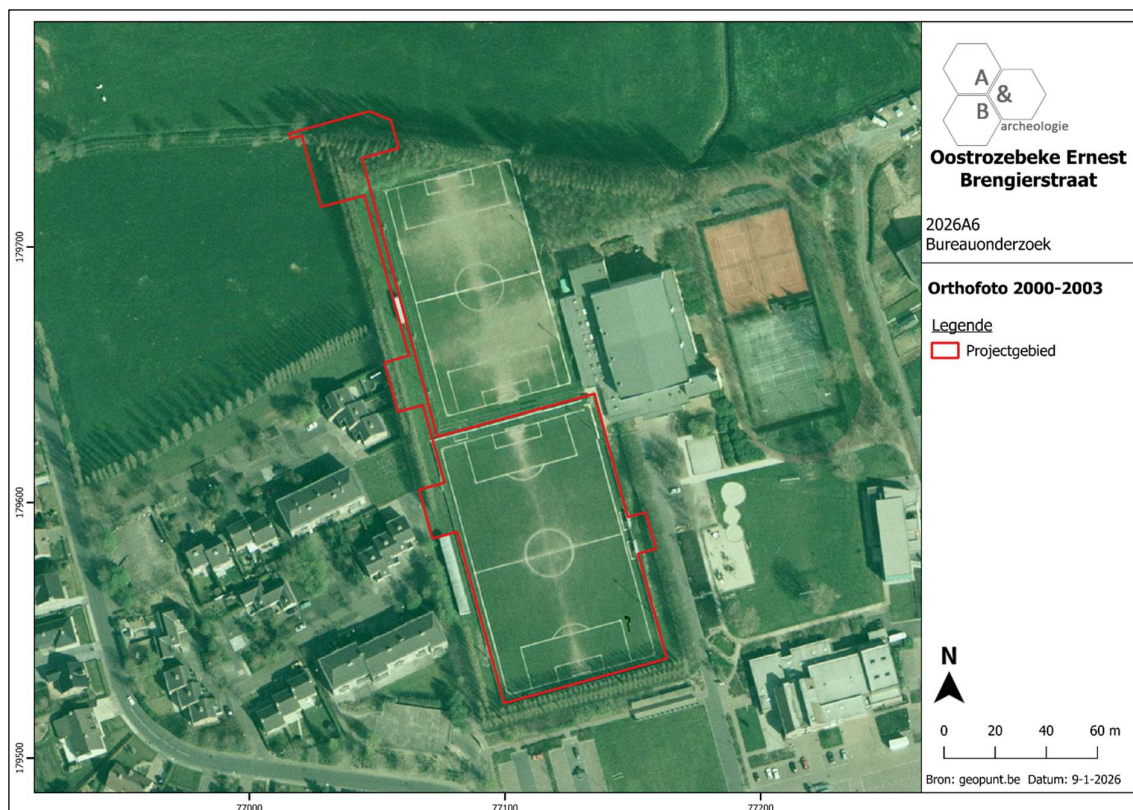
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1939 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

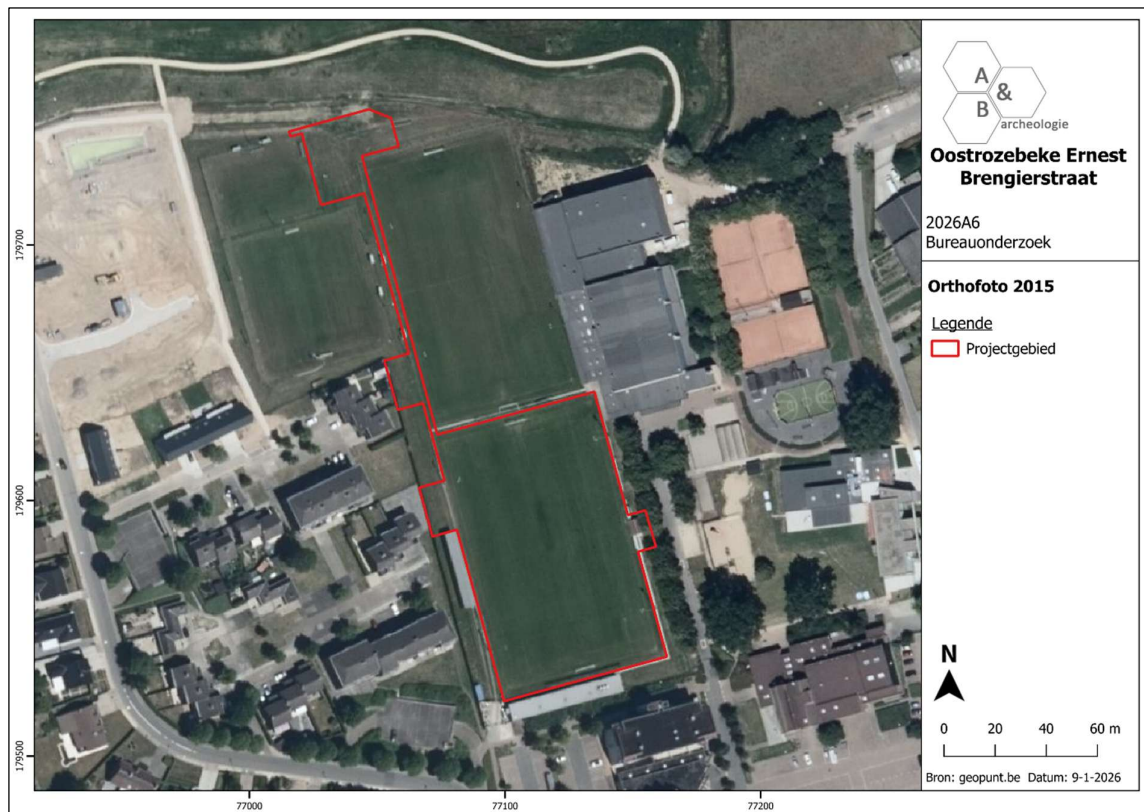
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2008-2011 (bron: geopunt.be).

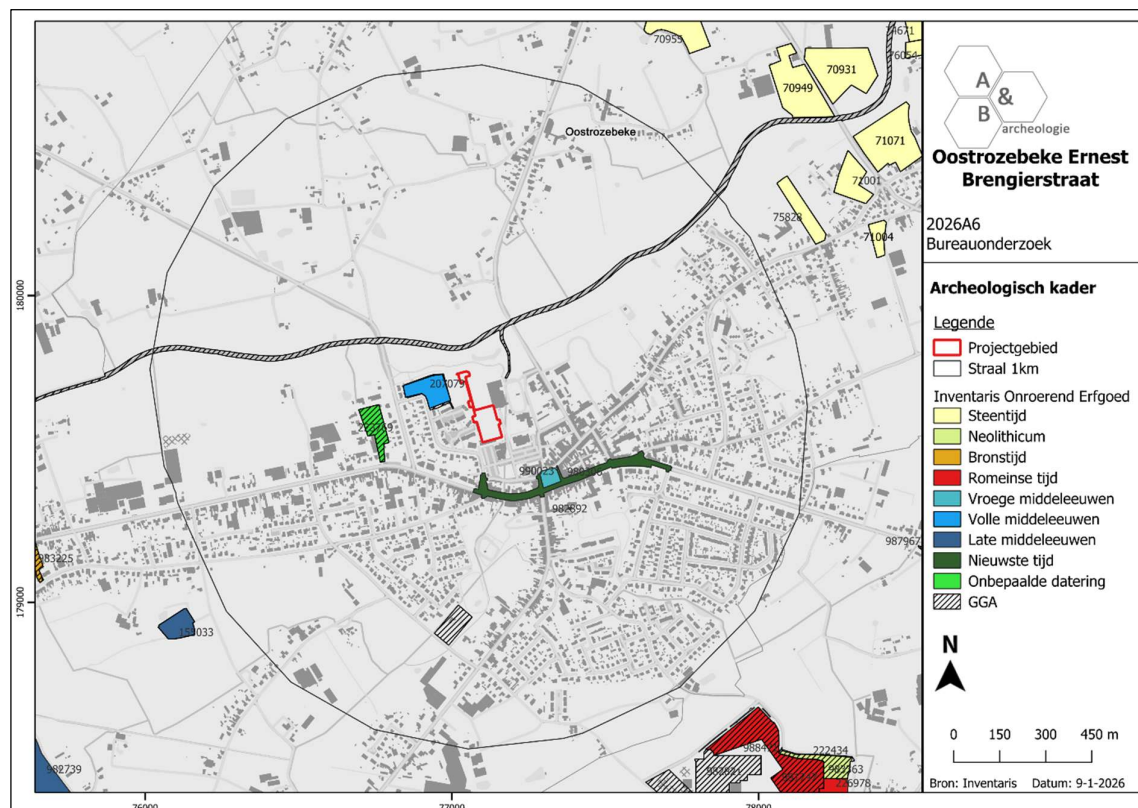

Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2015 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

In een straal van 1 kilometer rond het plangebied worden in de Inventaris Onroerend Erfgoed enkele sites gemeld. Zo werden ten westen van het terrein enkele sporen aangesneden die mogelijk behoren tot de rand van een site uit de volle middeleeuwen. Deze site zou zich verder kunnen uitstrekken binnen het huidige plangebied. Ook sporen uit andere periodes zouden aanwezig kunnen zijn op deze landschappelijk interessante positie, op de drogere gronden net buiten de vallei van de Mandel en de Ooigembeek, nabij de historische dorpskern van Oostrozebeke.

De gekende waarden uit een straal van 1km rond het plangebied worden hieronder kort besproken.

Figuur 30 Kadasterplan met aanduiding van de gekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Inventaris*; geopunt.be).

Naar aanleiding van de verkaveling van de gronden meteen ten noordwesten van het plangebied werd in 2014 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (ID 207079⁷). Hierbij werden enkele kuilen en paalsporen aangetroffen, waarvan enkele fragmenten handgevormd en grijs aardewerk bevatten. Vermoedelijk behoren de sporen tot de rand van een bewoningsareaal, waarvan de kern buiten de onderzochte zone gelegen is. Mogelijk is de site te dateren in de volle middeleeuwen.

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Oostrozebeke-Ettingen*.

Iets verder ten westen werden bij een proefsleuvenonderzoek in 2019 eveneens enkele grachten of greppels en paalsporen aangesneden (ID 223769⁸). Wegens het gebrek aan vondstmateriaal konden deze sporen echter niet gedateerd worden.

De parochiekerk van de Heilige Amandus (ID 990023⁹) gaat minstens terug tot in 964, maar kent mogelijk een 7de-eeuwse oorsprong. Vanaf 1186 behoorde het patronaatsrecht van de kerk toe aan de abdij van Ename. Het eerste bedehuis werd in de loop van de 12de eeuw vervangen door een nieuwe kerk in romaanse stijl. Tijdens de Zoutoorlog (ca. 1450) en bij Beeldenstorm (in 1578) brandde de kerk tweemaal volledig af. In 1617 werd gestart met de restauratie van het gebouw, dat in 1644 werd afgewerkt. Volgens bepaalde bronnen werd in 1714 opnieuw een nieuwe kerk gebouwd, waarbij mogelijk de vieringtoren behouden bleef, maar andere bronnen spreken louter over opknapwerken. Na de Franse Revolutie werd de kerk in 1797 gesloten. Ze werd opnieuw in gebruik genomen in 1801. In 1812 en 1825 werden delen van het kerkhof afgestaan om de Markt te vergroten en in 1887 werd de kerk zelf naar het westen toe uitgebreid. In 1935 brandde de kerk opnieuw volledig af. Een jaar later werd de nieuwe kerk reeds ingewijd.

Bij een proefputtenonderzoek in het centrum van Oostrozebeke, rondom de kerk, werden in 2020 enkele verstoringen en ophogingslagen met verspreid skeletmateriaal, bouwpuin en aardewerk uit de 19de eeuw aangesneden (ID 980306¹⁰). Daarnaast werd een menselijke begraving in anatomisch verband aangetroffen. Het ging om een kind dat bij overlijden 3 à 4 jaar oud moet zijn geweest.

In 2019 werd ter hoogte van de Stationsstraat 11 een Duitse helm uit de Eerste Wereldoorlog aangetroffen in een kuil met bouwpuin (ID 982892¹¹). Er werd geen skeletmateriaal aangetroffen. Wellicht werd de helm als afval in de kuil achtergelaten.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Hoogstraat 80*.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sint-Amanduskerk*; Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Parochiekerk Sint-Amandus*.

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Oostrozebeke centrum*.

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Stationsstraat 11*.

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied bevond zich in de 18de eeuw ten noorden van de dorpskern van 'Roosebeke' en lijkt in deze periode onbebouwd te zijn geweest. Tussen de 19de eeuw en de late 20ste eeuw was centraal op het terrein bebouwing, in de vorm van twee woningen met een bijgebouw, gelegen langsheen een voetweg, aanwezig. Het overige deel van het plangebied was in gebruik als landbouwgrond. In het laatste kwart van de 20ste eeuw werd het huidige sportcomplex uitgebouwd. In het zuidelijke deel van het plangebied kwam hierbij een voetbalveld te liggen. Het noordwestelijke deel van het terrein was initieel begroeid met bos, maar werd later in gebruik genomen als grasland tussen de voetbalvelden. Mogelijk vonden hier reeds enkele bodemingrepen plaats (nivellering, dempen van grachten enz.), maar dit valt op basis van het bureauonderzoek alleen niet met zekerheid te stellen. Ook de impact van de aanleg van het huidige voetbalveld op de ondergrond is niet geheel in te schatten.

- Het plangebied bevindt zich op de overgang tussen de lage valleigronden in de vallei van de Mandel (ten noorden) en de hierop aansluitende Ooigembeek (ten oosten) enerzijds en de ietwat hoger gelegen gronden buiten deze valleien (ten westen) anderzijds. Op het detail van het digitaal hoogtemodel is te zien dat het terrein de laagste ligging (ca. +12,4m TAW) kent in het noordoosten van het noordelijke deel, dat aansluit bij de Mandelvallei. Naar het aangrenzende voetbalveld, dat vermoedelijk enigszins werd opgehoogd, stijgt het niveau in dit deel van het plangebied tot ca. +12,9m TAW. In de tussenliggende strook kent het maaiveld een verloop van ca. +12,5m TAW (noord) naar ca. +12,6m TAW (zuid). Ter hoogte van het zuidelijke voetbalveld is op te merken dat het centrale deel algemeen iets hoger gelegen is (ca. +12,9m TAW) ten opzichte van de randen (ca. +12,6m TAW). Bodemkundig kunnen natte zandleembodems, matig natte lemige zandbodems of droge zandbodems zonder profiel of met onbepaald profiel verwacht worden.

- Rondom het plangebied zijn reeds enkele archeologische sites gekend. Zo werden ten westen van het terrein enkele sporen aangesneden die mogelijk behoren tot de rand van een site uit de volle middeleeuwen. Deze site zou zich verder kunnen uitstrekken binnen het huidige plangebied. Ook sporen uit andere periodes zouden aanwezig kunnen zijn op deze landschappelijk interessante positie, op de drogere gronden net buiten de vallei van de Mandel en de Ooigembeek, nabij de historische dorpskern van Oostrozebeke.

- Op basis van de landschappelijke ligging van het plangebied, de bodemkundige situatie en het archeologisch kader kan voor het plangebied een verhoogde archeologische verwachting worden opgesteld. Dit geldt zowel voor in situ bewaarde steentijdsites als voor sites met grondsporen. Wat de impact van het aanleggen van het huidige voetbalterrein was op de bodem, is niet vast te stellen op basis van dit bureauonderzoek.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De geplande werken bestaan uit een vernieuwing van het voetbalveld waarbij het huidige voetbalterrein omgevormd wordt naar een nieuw kunstgrasveld. Hiervoor zal het bestaande maaiveldniveau in eerste instantie genivelleerd worden door plaatselijk tot ca. 10 tot 35cm af te graven. Het nieuwe kunstgrasveld, dat zelf ca. 4cm dik is, zal vervolgens gefundeerd worden op een shockpad (1cm dik), een lavabed van ca. 5cm dik en een laag betonpuin met een dikte van ca. 20cm waaronder een geotextiel wordt aangebracht. Onder de fundering van het kunstgras zal een nieuwe drainage voorzien worden. Deze drainages zijn noordnoordwest-zuidzuidoost gericht, mee met de lengte van het veld, en hebben een onderlinge tussenafstand van 4m. De onderzijde hiervan bevindt zich ca. 40cm onder het nieuwe kunstgras. Daarnaast wordt centraal langs de oostelijke zijde van het voetbalveld een nieuwe grasstrook en verharding in cementbeton aangelegd. Ook ten westen van het terrein worden twee nieuwe verhardingen in cementbeton voorzien. Deze zullen ca. 20cm dik zijn en worden gefundeerd op een laag steenslag die eveneens ca. 20cm dik is. De drainage van het terrein zal gebeuren via een nieuwe leiding die wordt aangelegd vanaf de noordwestelijke hoek van het terrein naar een nieuw infiltratiebekken in het noordwestelijke deel van het plangebied. Rondom de nieuwe leiding wordt een nieuwe graszone aangeplant. De bodem van het infiltratiebekken zal worden aangelegd op +11,90m TAW. Hiervoor is een uitgraving van ca. 50 à 80cm vereist. Er zullen aldus aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het nivelleren van het terrein, de bodemingrepen voor aanleg van het nieuwe kunstgrasveld en de drainage, en bodemingrepen voor de aanleg van het infiltratiebekken. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. De bodemimpact bedraagt ca. 50 tot 75cm ter hoogte van het voetbalterrein, ca. 40 à 50cm ter hoogte van de nieuwe verhardingen en ca. 50 à 80cm ter hoogte van het infiltratiebekken.

Het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting, maar op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van dien aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van Oostrozebeke, waarover archeologisch nog veel kennis te vergaren valt. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien het terrein momenteel nog niet vrij van gebruik is.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode noodzakelijk om uit te voeren. Er is een verhoogde kans op het aantreffen van in situ bewaarde steentijd artefactensites. Tegelijk kan de bodemopbouw van het plangebied meer in detail in kaart worden gebracht, alsook de eventuele verstoringsgraad. Het voorstel voor het landschappelijk bodemonderzoek, door middel van boringen, wordt in het programma van maatregelen verder uitgewerkt en verduidelijkt.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol; ze kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol; kan dus buiten beschouwing genomen worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (zie verder) een metaaldetector ingezet worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de landschappelijke boringen vastgesteld wordt dat er mogelijk steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de landschappelijke boorresultaten.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de landschappelijke boringen vastgesteld wordt dat er mogelijk steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de landschappelijke boorresultaten.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. Deze proefsleuven moeten aangelegd worden na het uitvoeren van de landschappelijke boringen (en na een eventueel archeologisch booronderzoek en/of steentijd proefputtenonderzoek). Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

De oudste betrouwbare kaart waarop het terrein is afgebeeld is de Ferrariskaart uit ca. 1777. In deze periode wordt het plangebied gesitueerd ten noorden van de dorpskern van 'Roosebeke'. Het zuidelijke deel van het terrein wordt ingenomen door akkerlanden, terwijl het noordelijke deel, in de omgeving van de Mandel, gebruikt wordt als weiland. Er wordt geen bebouwing gesitueerd binnen het terrein zelf. De gronden meteen ten westen zijn echter wel deels bebouwd. De Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 geeft aan dat er in deze periode een noord-zuid georiënteerde voetweg doorheen het westelijke deel van het plangebied voerde. Deze weg volgde deels het verloop van de huidige straat Ettingen ten zuiden van het plangebied en sloot aan op de huidige Hoogstraat. Ten oosten van de voetweg waren binnen het plangebied twee woningen en een bijgebouw gelegen. De rest van het terrein was vermoedelijk nog in gebruik als landbouwgrond. De overige 19de- en vroeg 20ste-eeuwse kaarten geven een gelijkaardige situatie weer en ook de orthofoto uit 1971 beeldt centraal binnen het plangebied enkele woningen af, langsheen een smalle weg. De rest van het terrein maakt deel uit van enkele grotere landbouwpercelen. Tegen het einde van de 20ste eeuw is de bewoning verdwenen en wordt het huidige sportcomplex opgebouwd. Het zuidelijke perceel is in deze periode wellicht reeds in gebruik als voetbalveld. Rondom het veld zijn bomen aanwezig. Dit is ook het geval het de noordelijke deel van het plangebied. Tegen het einde van de jaren 2000 worden deze bomen verwijderd en worden ook ten noordwesten van het terrein voetbalvelden aangelegd. Hierbij vinden ook werkzaamheden plaats in het noordelijke deel van het plangebied. Mogelijk worden hierbij enkel bestaande grachten gedempt. Rond het midden van de jaren 2010 wordt de woonwijk ten westen van het plangebied uitgebreid en wordt langs de Mandel een pad aangelegd. Hierbij vinden mogelijk ook ingrepen plaats ter hoogte van het noordelijke deel van het plangebied. De precieze aard van deze werken is echter onduidelijk.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Mogelijk heeft de inrichting van het plangebied als voetbalveld en sportcomplex voor enige verstoring gezorgd. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan dit echter niet met zekerheid gezegd worden.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken bestaan uit een vernieuwing van het voetbalveld waarbij het huidige voetbalterrein omgevormd wordt naar een nieuw kunstgrasveld. Hiervoor zal het bestaande maaiveldniveau in eerste instantie genivelleerd worden door plaatselijk tot ca. 10 tot 35cm af te graven. Het nieuwe kunstgrasveld, dat zelf ca. 4cm dik is, zal vervolgens gefundeerd worden op een shockpad (1cm dik), een lavabed van ca. 5cm dik en een laag betonpuin met een dikte van ca. 20cm waaronder een geotextiel wordt aangebracht. Onder de fundering van het kunstgras zal een nieuwe

drainage voorzien worden. Deze drainages zijn noordnoordwest-zuidzuidoost gericht, mee met de lengte van het veld, en hebben een onderlinge tussenafstand van 4m. De onderzijde hiervan bevindt zich ca. 40cm onder het nieuwe kunstgras. Daarnaast wordt centraal langs de oostelijke zijde van het voetbalveld een nieuwe grasstrook en verharding in cementbeton aangelegd. Ook ten westen van het terrein worden twee nieuwe verhardingen in cementbeton voorzien. Deze zullen ca. 20cm dik zijn en worden gefundeerd op een laag steenslag die eveneens ca. 20cm dik is. De drainage van het terrein zal gebeuren via een nieuwe leiding die wordt aangelegd vanaf de noordwestelijke hoek van het terrein naar een nieuw infiltratiebekken in het noordwestelijke deel van het plangebied. Rondom de nieuwe leiding wordt een nieuwe graszone aangeplant. De bodem van het infiltratiebekken zal worden aangelegd op +11,90m TAW. Hiervoor is een uitgraving van ca. 50 à 80cm vereist.

Er zullen aldus aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het nivelleren van het terrein, de bodemingrepen voor aanleg van het nieuwe kunstgrasveld en de drainage, en bodemingrepen voor de aanleg van het infiltratiebekken. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. De bodemimpact bedraagt ca. 50 tot 75cm ter hoogte van het voetbalterrein, ca. 40 à 50cm ter hoogte van de nieuwe verhardingen en ca. 50 à 80cm ter hoogte van het infiltratiebekken.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. De kans op het aantreffen van een archeologische site met grondsporen is echter niet uit te sluiten.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

In eerste instantie dient een landschappelijk booronderzoek te gebeuren, waarbij verspreid over de onderzoekszone een aantal boringen worden uitgevoerd. Indien bij dit onderzoek blijkt dat archeologische niveaus met potentieel voor steentijdsites bewaard zijn op een deel van of over het volledige terrein, dient een verder verkennend archeologisch booronderzoek te gebeuren. Deze onderzoeksvorm valt onder 'verder vooronderzoek met ingreep in de bodem' en bestaat uit boringen, geplaatst volgens een boorpuntenraster met parallelle raaien die 10m uit elkaar liggen en waarbij de boorpunten op de raai 12m uit elkaar liggen. De keuze voor het boorgrid is gebaseerd op de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek. Het opgeboorde residu dient uitgezeefd en gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van silexartefacten en andere indicatoren voor menselijke aanwezigheid. Op de locatie waar er *in situ* steentijdartefacten worden aangetroffen, dient ofwel een verder vooronderzoek gericht op steentijd te gebeuren om de site beter te kunnen afbakenen (door middel van een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites), ofwel kan meteen overgegaan worden naar een opgraving indien er voldoende gegevens voorhanden zijn voor het opmaken van een programma van maatregelen hiervoor.

De tweede fase bestaat uit een proefsleuvenonderzoek en kan volgen na het landschappelijk booronderzoek indien de resultaten van dit onderzoek negatief zijn (= geen potentieel voor steentijd). Indien er bij de landschappelijke boringen wordt vastgesteld dat het archeologisch niveau verstoord is

op bepaalde delen van het plangebied, dan dienen in deze zone geen proefsleuven aangelegd te worden. Bij het proefsleuvenonderzoek worden parallelle proefsleuven aangelegd om het archeologisch potentieel voor sites met grondsporen in kaart te brengen: Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen: Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel van of over het volledige terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Ernest Brengierstraat te Oostrozebeke (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is ca. 8.720m² groot en situeert zich ten noorden van de Ernest Brengierstraat. Het maakt deel uit van het sportcentrum De Mandelmeersen en omvat een voetbalterrein in het zuiden en enkele met gras begroeide stroken langs en tussen de bestaande voetbalvelden. Het terrein wordt omgeven door andere delen van het sportcomplex, waaronder voetbalterreinen en een sporthal in het noordoosten en noordwesten, door de vallei van de Mandel in het noorden en door residentiële bebouwing in het zuidoosten, zuiden en zuidwesten.

Het plangebied bevond zich in de 18de eeuw ten noorden van de dorpskern van 'Roosebeke' en lijkt in deze periode onbebouwd te zijn geweest. Tussen de 19de eeuw en de late 20ste eeuw was centraal op het terrein bebouwing, in de vorm van twee woningen met een bijgebouw, gelegen langsheen een voetweg, aanwezig. Het overige deel van het plangebied was in gebruik als landbouwgrond. In het laatste kwart van de 20ste eeuw werd het huidige sportcomplex uitgebouwd. In het zuidelijke deel van het plangebied kwam hierbij een voetbalveld te liggen. Het noordwestelijke deel van het terrein was initieel begroeid met bos, maar werd later in gebruik genomen als grasland tussen de voetbalvelden. Mogelijk vonden hier reeds enkele bodemingrepen plaats (nivellering, dempen van grachten enz.), maar dit valt op basis van het bureauonderzoek alleen niet met zekerheid te stellen. Ook de impact van de aanleg van het huidige voetbalveld op de ondergrond is niet geheel in te schatten.

Het plangebied bevindt zich op de overgang tussen de lage valleigronden in de vallei van de Mandel (ten noorden) en de hierop aansluitende Ooigembeek (ten oosten) enerzijds en de ietwat hoger gelegen gronden buiten deze valleien (ten westen) anderzijds. Op het detail van het digitaal hoogtemodel is te zien dat het terrein de laagste ligging (ca. +12,4m TAW) kent in het noordoosten van het noordelijke deel, dat aansluit bij de Mandelvallei. Naar het aangrenzende voetbalveld, dat vermoedelijk enigszins werd opgehoogd, stijgt het niveau in dit deel van het plangebied tot ca. +12,9m TAW. In de tussenliggende strook kent het maaiveld een verloop van ca. +12,5m TAW (noord) naar ca. +12,6m TAW (zuid). Ter hoogte van het zuidelijke voetbalveld is op te merken dat het centrale deel algemeen iets hoger gelegen is (ca. +12,9m TAW) ten opzichte van de randen (ca. +12,6m TAW). Bodemkundig kunnen natte zandleembodems, matig natte lemige zandbodems of droge zandbodems zonder profiel of met onbepaald profiel verwacht worden.

Rondom het plangebied zijn reeds enkele archeologische sites gekend. Zo werden ten westen van het terrein enkele sporen aangesneden die mogelijk behoren tot de rand van een site uit de volle middeleeuwen. Deze site zou zich verder kunnen uitstrekken binnen het huidige plangebied. Ook sporen uit andere periodes zouden aanwezig kunnen zijn op deze landschappelijk interessante positie,

op de drogere gronden net buiten de vallei van de Mandel en de Ooigembeek, nabij de historische dorpskern van Oostrozebeke.

Op basis van de landschappelijke ligging van het plangebied, de bodemkundige situatie en het archeologisch kader kan voor het plangebied een verhoogde archeologische verwachting worden opgesteld. Dit geldt zowel voor in situ bewaarde steentijdsites als voor sites met grondsporen. Wat de impact van het aanleggen van het huidige voetbalterrein was op de bodem, is niet vast te stellen op basis van dit bureauonderzoek.

De geplande werken bestaan uit een vernieuwing van het voetbalveld waarbij het huidige voetbalterrein omgevormd wordt naar een nieuw kunstgrasveld. Hiervoor zal het bestaande maaiveldniveau in eerste instantie genivelleerd worden door plaatselijk tot ca. 10 tot 35cm af te graven. Het nieuwe kunstgrasveld, dat zelf ca. 4cm dik is, zal vervolgens gefundeerd worden op een shockpad (1cm dik), een lavabed van ca. 5cm dik en een laag betonpuin met een dikte van ca. 20cm waaronder een geotextiel wordt aangebracht. Onder de fundering van het kunstgras zal een nieuwe drainage voorzien worden. Deze drainages zijn noordnoordwest-zuidzuidoost gericht, mee met de lengte van het veld, en hebben een onderlinge tussenafstand van 4m. De onderzijde hiervan bevindt zich ca. 40cm onder het nieuwe kunstgras. Daarnaast wordt centraal langs de oostelijke zijde van het voetbalveld een nieuwe grasstrook en verharding in cementbeton aangelegd. Ook ten westen van het terrein worden twee nieuwe verhardingen in cementbeton voorzien. Deze zullen ca. 20cm dik zijn en worden gefundeerd op een laag steenslag die eveneens ca. 20cm dik is. De drainage van het terrein zal gebeuren via een nieuwe leiding die wordt aangelegd vanaf de noordwestelijke hoek van het terrein naar een nieuw infiltratiebekken in het noordwestelijke deel van het plangebied. Rondom de nieuwe leiding wordt een nieuwe graszone aangeplant. De bodem van het infiltratiebekken zal worden aangelegd op +11,90m TAW. Hiervoor is een uitgraving van ca. 50 à 80cm vereist. Er zullen aldus aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het nivelleren van het terrein, de bodemingrepen voor aanleg van het nieuwe kunstgrasveld en de drainage, en bodemingrepen voor de aanleg van het infiltratiebekken. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. De bodemimpact bedraagt ca. 50 tot 75cm ter hoogte van het voetbalterrein, ca. 40 à 50cm ter hoogte van de nieuwe verhardingen en ca. 50 à 80cm ter hoogte van het infiltratiebekken.

Het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting, maar op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van dien aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van Oostrozebeke, waarover archeologisch nog veel kennis te vergaren valt. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien het terrein momenteel nog niet vrij van gebruik is.

Het verder vooronderzoek bestaat enerzijds uit een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), en anderzijds uit een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek dient niet/beperkt uitgevoerd te worden indien er bij de landschappelijke boringen een verstoring van het archeologisch niveau wordt vastgesteld op (delen van) het terrein. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Hoogstraat 80*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/223769>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Inventaris*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Oostrozebeke centrum*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980306>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Oostrozebeke-Ettingen*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/207079>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Sint-Amanduskerk*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/990023>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, *Stationsstraat 11*, geraadpleegd op 9 januari 2026 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/982892>.
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14713>

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2025 (bron: geopunt.be).....	7
Figuur 2 Geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).	8
Figuur 3 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).....	9
Figuur 4 Detail uit snede AA' ter hoogte van de nieuwe verharding in het noordwesten van het speelveld (bron: initiatiefnemer).	9
Figuur 5 Detail uit snede AA' met doorsnede van de nivellering, het nieuwe kunstgrasveld en de drainage (bron: initiatiefnemer).....	10
Figuur 6 Snede CC' met doorsnede van het nieuwe infiltratiebekken (bron: initiatiefnemer).	10
Figuur 7 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	12
Figuur 8 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	12
Figuur 9 Zicht op het kadasterplan ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	13
Figuur 10 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	13
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).....	14
Figuur 12 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).	15
Figuur 13 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).....	15
Figuur 14 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).....	17
Figuur 15 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	18
Figuur 16 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	19
Figuur 17 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	19
Figuur 18 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied ((bron: geopunt.be).	24
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	25
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).....	25
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).....	26
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).	26
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).	27
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1939 (bron: cartesius.be en NGI).	27
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	28
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	28
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	29
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2008-2011 (bron: geopunt.be).	29
Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2015 (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 30 Kadasterplan met aanduiding van de gekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2026, <i>Inventaris</i> ; geopunt.be).	31

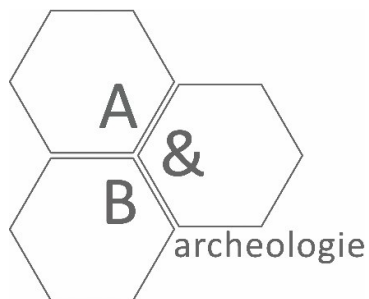
2025.151

Archeologienota Oostrozebeke Ernest Brengierstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

14-1-2026

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Ernest Brengierstraat te Oostrozebeke (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is ca. 8.720m² groot en situeert zich ten noorden van de Ernest Brengierstraat. Het maakt deel uit van het sportcentrum De Mandelmeersen en omvat een voetbalterrein in het zuiden en enkele met gras begroeide stroken langs en tussen de bestaande voetbalvelden. Het terrein wordt omgeven door andere delen van het sportcomplex, waaronder voetbalterreinen en een sporthal in het noordoosten en noordwesten, door de vallei van de Mandel in het noorden en door residentiële bebouwing in het zuidoosten, zuiden en zuidwesten.

Het plangebied bevond zich in de 18de eeuw ten noorden van de dorpskern van 'Roosebeke' en lijkt in deze periode onbebouwd te zijn geweest. Tussen de 19de eeuw en de late 20ste eeuw was centraal op het terrein bebouwing, in de vorm van twee woningen met een bijgebouw, gelegen langsheen een voetweg, aanwezig. Het overige deel van het plangebied was in gebruik als landbouwgrond. In het laatste kwart van de 20ste eeuw werd het huidige sportcomplex uitgebouwd. In het zuidelijke deel van het plangebied kwam hierbij een voetbalveld te liggen. Het noordwestelijke deel van het terrein was initieel begroeid met bos, maar werd later in gebruik genomen als grasland tussen de voetbalvelden. Mogelijk vonden hier reeds enkele bodemingrepen plaats (nivellering, dempen van grachten enz.), maar dit valt op basis van het bureauonderzoek alleen niet met zekerheid te stellen. Ook de impact van de aanleg van het huidige voetbalveld op de ondergrond is niet geheel in te schatten.

Het plangebied bevindt zich op de overgang tussen de lage valleigronden in de vallei van de Mandel (ten noorden) en de hierop aansluitende Ooigembeek (ten oosten) enerzijds en de ietwat hoger gelegen gronden buiten deze valleien (ten westen) anderzijds. Op het detail van het digitaal hoogtemodel is te zien dat het terrein de laagste ligging (ca. +12,4m TAW) kent in het noordoosten van het noordelijke deel, dat aansluit bij de Mandelvallei. Naar het aangrenzende voetbalveld, dat vermoedelijk enigszins werd opgehoogd, stijgt het niveau in dit deel van het plangebied tot ca. +12,9m TAW. In de tussenliggende strook kent het maaiveld een verloop van ca. +12,5m TAW (noord) naar ca. +12,6m TAW (zuid). Ter hoogte van het zuidelijke voetbalveld is op te merken dat het centrale deel algemeen iets hoger gelegen is (ca. +12,9m TAW) ten opzichte van de randen (ca. +12,6m TAW). Bodemkundig kunnen natte zandleembodems, matig natte lemige zandbodems of droge zandbodems zonder profiel of met onbepaald profiel verwacht worden.

Rondom het plangebied zijn reeds enkele archeologische sites gekend. Zo werden ten westen van het terrein enkele sporen aangesneden die mogelijk behoren tot de rand van een site uit de volle middeleeuwen. Deze site zou zich verder kunnen uitstrekken binnen het huidige plangebied. Ook sporen uit andere periodes zouden aanwezig kunnen zijn op deze landschappelijk interessante positie,

op de drogere gronden net buiten de vallei van de Mandel en de Ooigembeek, nabij de historische dorpskern van Oostrozebeke.

Op basis van de landschappelijke ligging van het plangebied, de bodemkundige situatie en het archeologisch kader kan voor het plangebied een verhoogde archeologische verwachting worden opgesteld. Dit geldt zowel voor in situ bewaarde steentijdsites als voor sites met grondsporen. Wat de impact van het aanleggen van het huidige voetbalterrein was op de bodem, is niet vast te stellen op basis van dit bureauonderzoek.

De geplande werken bestaan uit een vernieuwing van het voetbalveld waarbij het huidige voetbalterrein omgevormd wordt naar een nieuw kunstgrasveld. Hiervoor zal het bestaande maaiveldniveau in eerste instantie genivelleerd worden door plaatselijk tot ca. 10 tot 35cm af te graven. Het nieuwe kunstgrasveld, dat zelf ca. 4cm dik is, zal vervolgens gefundeerd worden op een shockpad (1cm dik), een lavabed van ca. 5cm dik en een laag betonpuin met een dikte van ca. 20cm waaronder een geotextiel wordt aangebracht. Onder de fundering van het kunstgras zal een nieuwe drainage voorzien worden. Deze drainages zijn noordnoordwest-zuidzuidoost gericht, mee met de lengte van het veld, en hebben een onderlinge tussenafstand van 4m. De onderzijde hiervan bevindt zich ca. 40cm onder het nieuwe kunstgras. Daarnaast wordt centraal langs de oostelijke zijde van het voetbalveld een nieuwe grasstrook en verharding in cementbeton aangelegd. Ook ten westen van het terrein worden twee nieuwe verhardingen in cementbeton voorzien. Deze zullen ca. 20cm dik zijn en worden gefundeerd op een laag steenslag die eveneens ca. 20cm dik is. De drainage van het terrein zal gebeuren via een nieuwe leiding die wordt aangelegd vanaf de noordwestelijke hoek van het terrein naar een nieuw infiltratiebekken in het noordwestelijke deel van het plangebied. Rondom de nieuwe leiding wordt een nieuwe graszone aangeplant. De bodem van het infiltratiebekken zal worden aangelegd op +11,90m TAW. Hiervoor is een uitgraving van ca. 50 à 80cm vereist. Er zullen aldus aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het nivelleren van het terrein, de bodemingrepen voor aanleg van het nieuwe kunstgrasveld en de drainage, en bodemingrepen voor de aanleg van het infiltratiebekken. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. De bodemimpact bedraagt ca. 50 tot 75cm ter hoogte van het voetbalterrein, ca. 40 à 50cm ter hoogte van de nieuwe verhardingen en ca. 50 à 80cm ter hoogte van het infiltratiebekken.

Het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting, maar op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van dien aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van Oostrozebeke, waarover archeologisch nog veel kennis te vergaren valt. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien het terrein momenteel nog niet vrij van gebruik is.

Het verder vooronderzoek bestaat enerzijds uit een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), en anderzijds uit een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek dient niet/beperkt uitgevoerd te worden indien er bij de landschappelijke boringen een verstoring van het archeologisch niveau wordt vastgesteld op (delen van) het terrein. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Oostrozebeke, Ernest Brengierstraat

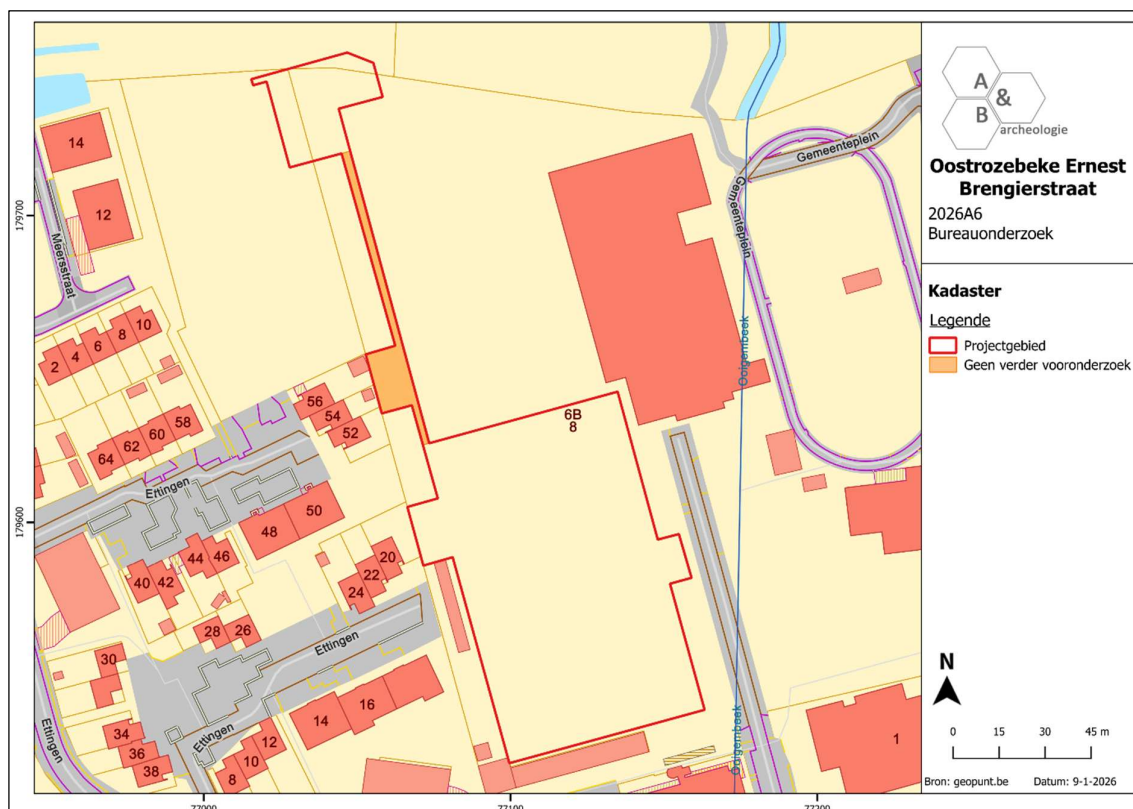
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 76930,97 en Y: 179515,76; X: 77247,77 en Y: 179758,91

Oppervlakte plangebied: 8.720m²

Oppervlakte advieszone verder vooronderzoek: 8.270m²

Kadastergegevens: Oostrozebeke, afdeling 1, sectie E, perceelnummers 570W (deel), 619N2 (deel) en 564G (deel)

De strook waarin de nieuwe drainageleiding wordt aangelegd tussen het nieuwe voetbalveld en het infiltratiebekken dient niet onderzocht te worden. De zone is immer te smal (ca. 2,5m) om een verder vooronderzoek praktisch mogelijk te maken (grondstockage, manoeuvreren van de kraan). Ook de verharding langs deze strook kan omwille van deze redenen niet onderzocht worden. Het voetbalveld (ca. 7.395m²) en de zone met het toekomstige bekken (ca. 875m²) dienen wel nog onderzocht te worden. De totale onderzoekszone heeft een oppervlakte van ca. 8.270m².

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Onderzoeksvragen voor de landschappelijke boringen:
 - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied?
 - Zijn één of meerdere begraven archeologische niveaus aanwezig?
 - Zijn er aanwijzingen voor een mogelijke steentijdsite?
 - Is een verder verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Wat is de verstoringsgraad? Zijn er aanwijzingen dat (een gedeelte van) het terrein zodanig verstoord is, dat er geen archeologische sites meer bewaard kunnen zijn?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
- Onderzoeksvragen voor het verkennend archeologisch booronderzoek:
 - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied? Wijkt deze plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij het landschappelijk booronderzoek?
 - Zijn er aanwijzingen voor een steentijdsite?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
 - Is een verder waarderend archeologisch booronderzoek noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de boorpunten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Onderzoeksvragen voor het waarderend archeologisch booronderzoek:
 - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
 - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
 - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
 - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
- Onderzoeksvragen voor het proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites:
 - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
 - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
 - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
 - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
 - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
 - Is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
- Vraagstellingen voor het proefsleuvenonderzoek:
 - Wat is de bodemopbouw?
 - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
 - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
 - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

- Zijn er sporen aangetroffen die gelinkt kunnen worden aan de site uit de volle middeleeuwen waarvan ten noordwesten van het terrein sporen werden aangesneden?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijke boringen (al dan niet gevolgd door verkennend en eventueel waarderend archeologisch booronderzoek en mogelijk een proefputtenonderzoek) en verder onderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methodes zijn om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethoden moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Indien uit de landschappelijke boringen blijkt dat delen van het plangebied in dergelijke hoge mate verstoord zijn dat verdere onderzoeksstappen geen nuttige kenniswinst zullen bijbrengen of dat er geen archeologisch erfgoed meer bewaard kan zijn, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen.

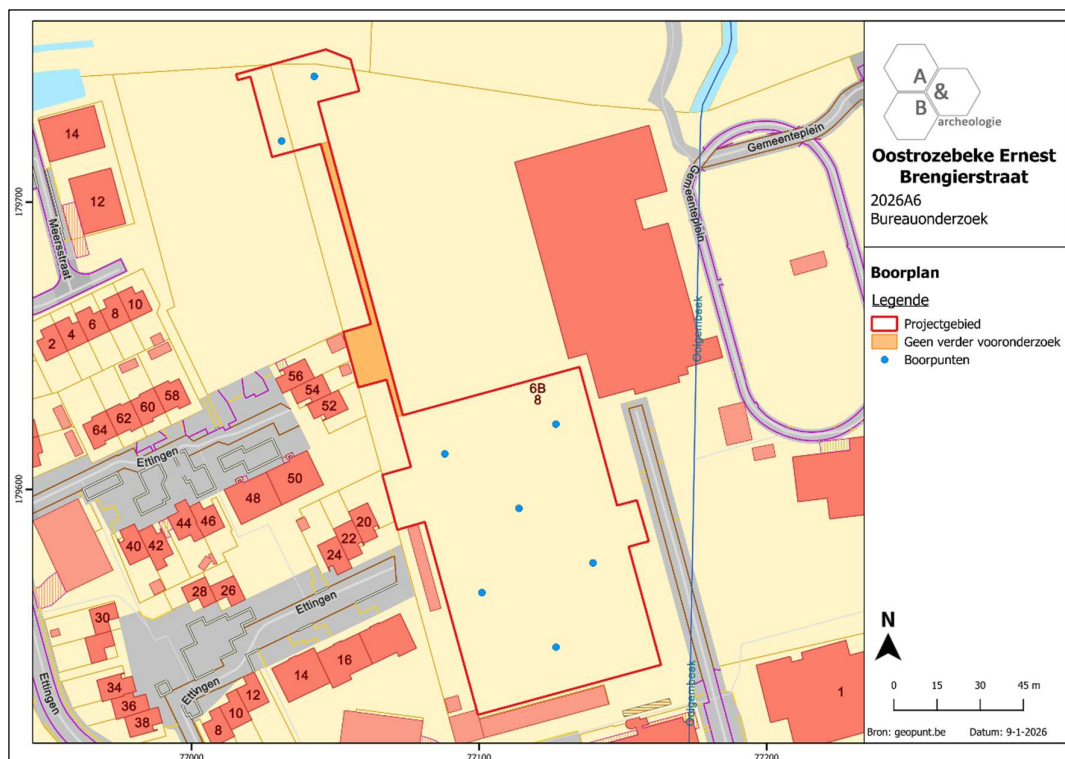
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden/aandachtspunten

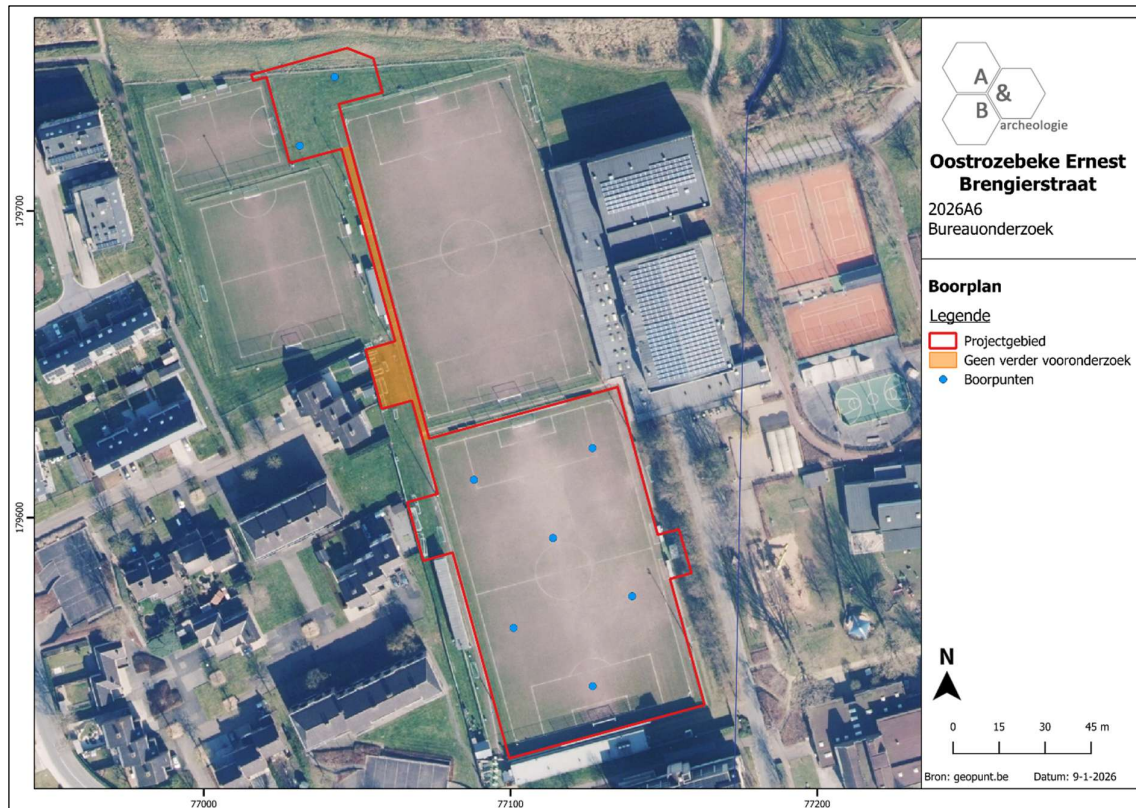
- 1) Voor de start van het verder vooronderzoek dient het terrein vlot toegankelijk gemaakt te worden en dienen alle obstakels verwijderd te zijn.
- 2) De smalle strook die nu wordt uitgesloten van het vooronderzoek, kan evenwel nog niet uitgesloten worden bij een eventuele opgraving. Bij het vooronderzoek kunnen sporen vlakbij deze strook aangeven dat (een gedeelte van) de strook bij een opgraving nog relevante informatie kan prijsgeven.

- Landschappelijke boringen

Verspreid over het terrein worden in een regelmatig grid minstens 8 boringen uitgevoerd. Het staat de uitvoerder vrij of deze boringen manueel of machinaal worden geplaatst; de manier van boren primeert niet, wel het adequaat kunnen beantwoorden van de onderzoeksvragen is van belang. Indien er bodems met potentieel voor steentijdsites gedetecteerd worden (bijvoorbeeld Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig, of een paleobodem) of steentijd arte- of ecofacten worden aangetroffen in de boringen, moet overgegaan worden naar verkennend archeologisch booronderzoek. Indien dit potentieel er niet is (bijvoorbeeld geen Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig, geen paleobodem), kan overgegaan worden naar het proefsleuvenonderzoek. Indien uit deze boringen echter blijkt dat delen van het plangebied zodanig verstoord zijn dat er geen archeologisch bodemarchief meer bewaard is, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen. Indien blijkt dat het archeologisch niveau zich op bepaalde delen binnen het plangebied zich dieper bevindt dan de diepte van de geplande bodemingrepen, dan is het principe van in situ behoud van toepassing in deze delen.

Figuur 2 Aanduiding van de boorpunten voor het landschappelijk bodemonderzoek binnen het plangebied, geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Aanduiding van de boorpunten voor het landschappelijk bodemonderzoek binnen het plangebied, geprojecteerd op een recente luchtfoto (bron: geopunt.be).

- Verkennend archeologisch booronderzoek

Een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen en in het bijzonder het opsporen van steentijdsites. Bij dit onderzoek dient bovendien het opgeboorde grondmateriaal uitgezeefd te worden en te gecontroleerd op de aanwezigheid van silexartefacten en ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten). De gestelde voorwaarden voor een dergelijk onderzoek in de Code van de Goede Praktijk zijn hier richtinggevend. Indien hiervan wordt afgeweken, dient dit beargumenteerd te worden. Voor het opsporen van steentijdsites wordt een boorgrid van 10 bij 12m aangehouden. De boorpunten op de boorraai liggen 12m uit elkaar, terwijl de parallelle boorraaien 10m uit elkaar liggen. Ook hier kunnen afwijkingen op dit boorgrid beargumenteerd worden. De keuze van het boorgrid moet gebaseerd zijn op de resultaten van de landschappelijke boringen. Indien er effectief silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) bewaard zijn, dient overgegaan worden naar waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten. De methodologische keuze hiervoor hangt vast aan de resultaten van het verkennend onderzoek en de complexiteit van de stratigrafische context, de verwachte dichtheid en spreiding van de artefacten (bv. horizontaal, verticaal, ...), de diepteligging van de niveau(s) (bv. veiligheidsprincipe, grondwater, ...) en de aardkundige eigenschappen van de ondergrond. Hierbij aansluitend primeert ook de veiligheid bij de keuze voor het verdere traject.

- Waarderend archeologisch booronderzoek

Een waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel een reeds opgespoorde archeologische site te waarderen en in ruimte af te bakenen (verticaal/horizontaal). Hierbij wordt het boorgrid op een beperkte locatie van het plangebied gezet, waar de boorresultaten van de verkennende boringen positief zijn gebleken. Daarnaast dienen ook de naburige negatieve boorpunten meegenomen te worden in het waarderend booronderzoek. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijd artefactensite. De inplanting van het boorgrid wordt gebaseerd op de resultaten van het reeds uitgevoerde verkennend archeologisch booronderzoek. De methode bestaat uit een boorgrid van maximaal 5 op 6m. De afstand tussen de parallelle boorraaien bedraagt 5m en de onderlinge afstand tussen de boorpunten op een raai is 6m. De voorwaarden voor een dergelijk onderzoek worden ook hier bepaald door de Code van de Goede Praktijk. Eventuele afwijkingen worden duidelijk beargumenteerd.

- Proefputten

Op locaties waar tijdens het verkennend en/of waarderend booronderzoek goede en in situ bewaarde concentraties silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) worden aangetroffen, worden proefputten in functie van steentijd artefactensites voorgeschreven, indien op dat moment nog niet voldoende gegevens zijn gegenereerd om een adequaat plan van maatregelen voor een steentijdopgraving op te stellen. Onder concentraties wordt verstaan: ofwel meerdere artefacten per boorpunt, ofwel meerdere artefacten verdeeld over aangrenzende boorpunten. In deze proefputten worden de verticale en horizontale spreiding van de vuursteenconcentraties geanalyseerd en geïnterpreteerd en gekoppeld aan de voorkomende stratigrafische eenheden. Ook de aard, datering en waarde van deze concentraties worden bestudeerd, evenals hun relatie met het landschap en de impact van de geplande werken. In dit laatste geval wordt bekeken of eventueel in situ behoud mogelijk is of niet.

De proefputten worden ingepland op basis van de verkennende of waarderende archeologische boringen. Op basis van de resultaten van deze boringen, worden keuzes gemaakt over de omvang, het aantal en de inplanting van de proefputten. Sowieso worden proefputten ingepland ter hoogte van de positieve boorpunten, maar ook bij de naburige negatieve boorpunten. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijd artefactensite. De proefputten zijn vierkant, worden met de hand uitgegraven en het sediment wordt uitgezeefd (per arbitrair niveau van maximaal 10cm, of per aardkundige eenheid, eveneens in niveaus van maximaal 10cm). Voor de overige bepalingen betreffende de methodiek wordt verwezen naar hoofdstuk 8.7 uit de Code van Goede Praktijk versie 4.0.

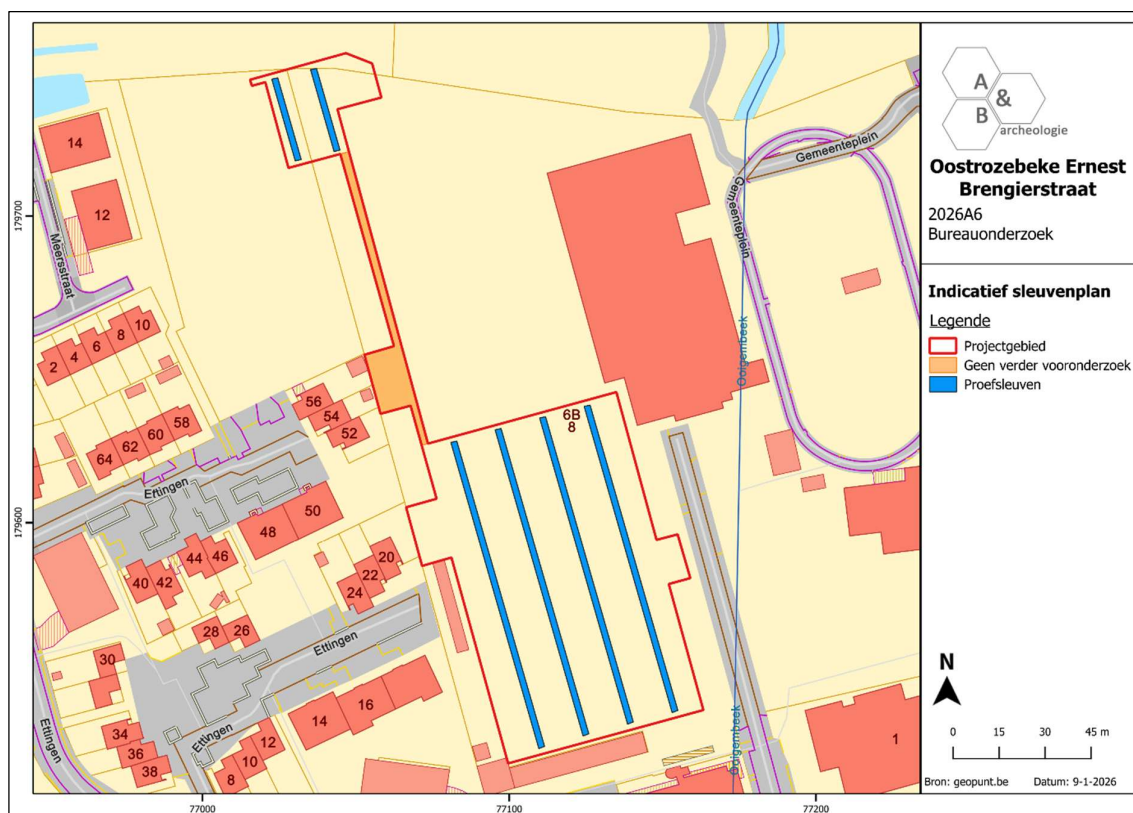
- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en zijn noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerd, haaks op de Mandel. Daarnaast worden extra volg-, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen

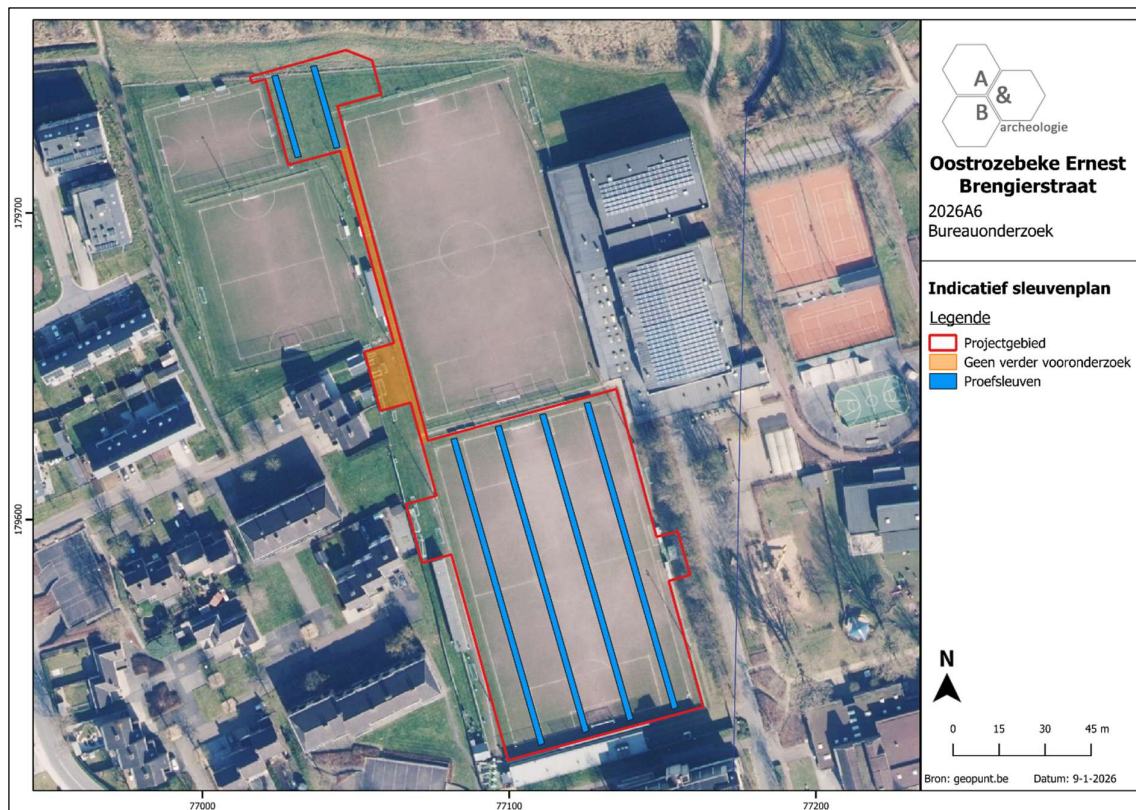
archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 827,00m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 206,75m², door middel van volg-, dwarssleuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 1.033,75m² onderzocht wordt.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 4 Indicatief sleuvenplan, geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 5 Indicatief sleuvenplan, geprojecteerd op een recente luchtfoto (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het landschappelijk booronderzoek dient uitgevoerd te worden door een aardkundige of een assistent-aardkundige.
- Het eventuele verder verkennend en waarderend archeologische booronderzoek dient te gebeuren door een veldwerkleider met ervaring in verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek.
- Het eventuele proefputtenonderzoek (steentijd) dient te gebeuren door een veldwerkleider met aantoonbare ervaring wat betreft steentijdonderzoek.
- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 100 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op zandleem-, lemige zand- en zandgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.